JAARSTUKKEN

IN ACTIE VOOR GEZONDHEID

Gezond² doet leven!

Hart voor Brabant

Inhoud

Klik op het hoofdstuk of de paragraaf om direct daarheen te gaan. Klik daarna op Index om terug te gaan naar de inhoudsopgave.

JAARVERSLAG

1. Programma Publieke gezondheid **5**
- 1.1 Jeugdgezondheid 6
- 1.2 Gezondheidsbescherming 9
- 1.3 Gezondheidsbevordering en leefstijl 12
- 1.4 Monitoren, signaleren en advies 14
- 1.5 Toezicht houden 16
- 1.6 Openbare geestelijke gezondheidszorg 17
- 1.7 Publieke gezondheid bij rampen en crises 18
- 1.8 Bestrijding corona 19

2. Bedrijfsvoering **24**
- 2.1 Bestuur 25
- 2.2 Belangrijke ontwikkelingen 26
- 2.3 Kwaliteit 29
- 2.4 Privacy en informatieveiligheid 30
- 2.5 Beleidsindicatoren 31

3. Weerstandsvermogen en risico's **32**

4. Onderhoud kapitaalgoederen **36**

5. Financiering **38**

6. Verbonden partijen **40**

JAARREKENING

1. Waardering en resultaat **44**

2. Balans **46**

3. Toelichting op de balans **48**

4. Overzicht van baten en lasten **59**

5. Toelichting op het overzicht van baten en lasten **60**
- 5.1 Programma Publieke gezondheid 61
- 5.2 Programma Corona 62
- 5.3 Reserves 64
- 5.4 Incidentele baten en lasten 65
- 5.5 Rechtmatigheid 66

6. Wet normering topinkomens **68**

7. Resultaatbestemming **70**

BIJLAGEN

Bijlage 1: Cijfers 2021 GGD Hart voor Brabant **72**
Bijlage 2: Taakvelden **73**
Bijlage 3: Gemeentelijke bijdrage **74**
Bijlage 4: Single Information Single Audit **75**

Inleiding

Ook in 2021 stonden, door de coronacrisis, de publieke gezondheid en de GGD in de aandacht. In 2021 kregen we er een belangrijke taak bij: de corona-vaccinatie. Dit zette ons werk onder druk, maar het bood ook kansen. We werkten intensiever samen met anderen. En ook zelf verbonden we onze taken meer met elkaar. Een mooi voorbeeld hiervan was het vaccineren in de wijk en de aandacht voor kwetsbare groepen, waarbij we onze kennis en ervaring in de wijk konden inzetten voor een hoge vaccinatiegraad.

Veel medewerkers leverden hun bijdrage aan het (aparte) Programma Corona of het beïnvloedde hun werk. We werkten nog veel op afstand en in aangepaste vorm. Daardoor konden we minder reguliere taken uitvoeren of we moesten ze faseren. Tegelijkertijd konden we door het werk voor corona (zoals het wijkgericht vaccineren) ons gewone werk soms versterken.

Eind 2021, nog voor het vaccineren klaar was, moesten we versnellen voor de 'boosterprik', wat opnieuw druk zette op het gewone werk. Maar we weten en horen ook dat we in 2021 weer een bijdrage konden leveren aan een betere gezondheid van de inwoners, aan het uitvoeren van de ambities in onze beleidsvisie en aan onze missie: mensen gezonde kansen bieden alles uit hún leven te halen.

Leeswijzer

Deze jaarstukken bestaan uit:

1. het jaarverslag met de inhoudelijke verantwoording, in 7 paragrafen, met steeds:
   - een kort overzicht van wat we voor die taak doen;
   - onze ambities, vaak afkomstig uit de beleidsvisie;
   - resultaten die we in 2021 haalden, waaronder innovaties;
   - prestaties, in een aantal illustratieve cijfers.

   In paragraaf 1.8 beschrijven we de bestrijding van het coronavirus. Dat was een speciale taak, in opdracht van het ministerie van VWS, die dat helemaal betaalde.
   Het tweede deel van jaarverslag bestaat uit de verantwoording van de bedrijfsvoering.

2. de jaarrekening met de financiële verantwoording.

's-Hertogenbosch, 7 april 2022,
het dagelijks bestuur van de GGD Hart voor Brabant,

T.H.I. Claassen,
secretaris

W.A.G. Hillenaar,
voorzitter

Vastgesteld door het algemeen bestuur van de GGD Hart voor Brabant op 8 juli 2022.

T.H.I. Claassen,
secretaris

W.A.G. Hillenaar,
voorzitter

JAARVERSLAG

1. Programma Publieke gezondheid

De GGD Hart voor Brabant is er voor de publieke gezondheid: de taken die de overheid op zich neemt om de gezondheid van iedereen te beschermen, bevorderen en bewaken, zonder dat mensen daar altijd om vragen. Dat doen we in opdracht van de gemeenten in Midden-Brabant en Brabant-Noord. In dit jaarverslag leest u per taak wat we bereikten. We verantwoorden ons met een aantal cijfers en geven enkele thema's extra aandacht. En er zijn ook cijfers per gemeente, in een apart overzicht. Het werk dat we, in opdracht van het ministerie van VWS, deden voor de beheersing en bestrijding van het coronavirus, staat in de extra paragraaf 1.8.

Strategische programma's

Door de coronacrisis moesten we in 2020 enkele programma's opschorten. In 2021 startten de meeste weer, maar niet het programma Kwetsbare situaties en momenten: daar was te weinig capaciteit voor. Wel investeerden we in risicogericht werken, gaven we voorlichting (o.a. met nieuwe webinars) en gingen we fijnmazig testen en vaccineren in wijken. Zo besteedden we ook aandacht aan eenzame jongeren, arbeidsmigranten, asielzoekers en dak- en thuislozen.

De andere strategische programma's:

- **Datagedreven publieke gezondheid:** in dit programma combineren we gegevens die leiden tot inzichten over gezonde keuzes en passend beleid. We maken kennis over gezondheid overal beschikbaar. In 2021 startte het programma weer op, met drie cases:
  1. Seksuele gezondheid: het monitoren van de telefonische triage, 'no shows' en de gevonden soa's en de diagnose tijdens de soa-spreekuren. Het doel: efficiënter inzetten van de diensten en nagaan of we de doelgroepen bereiken.
  2. Ketenaanpak overgewicht: het monitoren van de inzet van centrale zorgverleners. Het doel: inzicht in het effect van deze aanpak, per gemeente en voor het hele werkgebied;
  3. Voorspelmodel voor overgewicht bij 11- en 12-jarigen, op basis van de eerste vijf levensjaren. Het doel: instrumenten waarmee we overgewicht kunnen voorkomen.
- **Multichannel klantbeleving:** het beter bedienen van de klant, onafhankelijk van tijd, plaats of kanaal. Hij kiest zelf zijn communicatievorm en maakt zelf (online) zijn afspraken. Het programma is klaar, met verbeteringen in de JGZ-afspraken en een campagne over het ouderportaal. Het plannen van afspraken door ouders doen we als (apart) project in 2022.
- **Gezonde leefomgeving:** een visie op de rol van gezondheid bij de omgeving, vooral van belang bij de Omgevingswet. In 2021 herstartte het programma, met onder andere:
  - afspraken met gemeenten en partners over samenwerken en adviseren;
  - het onder de aandacht brengen van bewustwording voor gezondheid;
  - diensten zoals een adviesplatform waardoor de gemeente makkelijker gezondheid kan meenemen bij het beoordelen van initiatieven en aanvragen voor vergunningen.

1.1 Jeugdgezondheid

Alle jeugdigen in Nederland hebben tot hun 18e jaar recht op jeugdgezondheidszorg (JGZ). Wij bieden die zorg aan, onder verantwoordelijkheid van de gemeente. Vrijwel alle kinderen zijn bij ons in beeld, bij het consultatiebureau, in de wijk, op scholen en bij de kinderopvang. Zo kunnen we gezondheidsrisico's tijdig signaleren en ouders en verzorgers hierover adviseren.

Wat wilden we bereiken?
(de ambities uit onze beleidsvisie 2019-2023)

- De vier onderwerpen van de JGZ-preventieagenda: ouderschap, hechting, gezondheid en weerbaarheid. Door hier – samen met partners – stevig op in te zetten kunnen we hardnekkige problemen zoals schoolverzuim, kindermis-handeling en armoede eerder signaleren en aanpakken.
- In 2023 biedt de jeugdgezondheidszorg iedere jeugdige een persoonlijk "pakket", waarbij we de landelijke richtlijnen vertalen in maatwerk.
  Bijvoorbeeld: meer of juist minder contacten met het consultatiebureau.

Resultaten in 2021

We verwezen door als er meer hulp nodig was en werkten met methodes als VoorZorg, Stevig Ouderschap en M@ZL. We signaleerden trends en adviseerden gemeenten en anderen over preventie.

In de begroting 2021 stonden ook het prenataal huisbezoek en de HPV-vaccinatie voor jongens, maar die volgen pas in 2022, vanwege uitstel van de wet (huisbezoek) of coronadrukte (HPV-vaccinaties).

Iedereen een kansrijke start

De gezondheid van een kind voor, tijdens en na de geboorte is een belangrijke voorspeller van latere problemen, fysiek en mentaal. Een kind begint met een achterstand als het in de eerste 1.000 dagen te maken krijgt met chronische stress, mishandeling, roken, psychische problemen of andere risico's. Daarom willen we kwetsbare aanstaande ouders zo vroeg mogelijk bereiken en begeleiden. In 2021 versterkten we de samenwerking tussen de partners in de geboortezorg, de jeugdgezondheidszorg en het sociaal domein.
We zorgden ervoor dat iedereen elkaar beter weet te vinden. Zo is het voor verloskundigen en kraamzorg makkelijker om kwetsbare gezinnen te signaleren en te verwijzen. We sloten hiervoor aan bij de verloskundige samenwerkingsverbanden en bij de ontwikkelingen rondom Babyconnect en namen deel aan lokale coalities Kansrijke Start.

Richten op risico's

Vanwege de achterstanden in 2020 door de coronacrisis pasten we in 2021 onze werkwijze aan, om met (soms) minder inzet meer jeugdigen te kunnen zien. Daarna gingen we niet terug naar de 'oude' werkwijze, maar voerden een nieuwe in, met een flexibel schema op basis van het Landelijk Professioneel Kader. Van de 20 contactmomenten werden er 6 flexibel: waar het goed gaat met de jeugdige slaan we contacten over, in overleg met de ouder/verzorger. Zo houden we genoeg tijd voor de jeugdige die juist extra aandacht nodig heeft.

Dit veranderde er:

- De erkende interventie Gezamenlijk Inschatten Zorgbehoeften (GIZ). Daarmee brengen we snel de sterke kanten en de behoeften van een kind of gezin in kaart.
- Kinkhoestvaccinatie voor zwangere vrouwen: vanaf 22 weken zwangerschap nodigen we hen uit voor een consult, zodat ouders al vóór de geboorte kennis maken met de jeugdgezondheidszorg. En we bereidden ook de invoering voor van het prenataal huisbezoek.
- Er kwam een nieuw flexibel contactmoment voor kinderen van 3 jaar, met een sneltest voor de spraak- en taalontwikkeling en een consult als er zorgen zijn. We nodigen ook kinderen uit met Nederlands als tweede taal en kinderen die niet naar de peuterspeelzaal gaan. Doel: het voorkomen van spraak-, taal- en ontwikkelingsachterstanden.
- We nodigen alle leerlingen in het 2e jaar van het voortgezet onderwijs uit voor een gezondheidsonderzoek op school en we bespreken samen de ingevulde vragenlijst. Als er extra ondersteuning nodig is, maken we een nieuwe afspraak.
- Mijn Positieve Gezondheid: in het 4e jaar van het voortgezet onderwijs vult de jongere een vragenlijst in en geeft dan aan of hij een gesprek wil. Dit is een nieuw contactmoment, met als doel: het signaleren van risico's en het zo vroeg mogelijk ondersteuning bieden.

Preventie postpartum depressie (innovatief project 2020)
Sinds 2021 signaleren we tijdig postpartum depressie; dit zit nu in het basispakket. Op het consultatiebureau vullen pas bevallen moeders vóór drie contactmomenten een vragenlijst in. De uitkomsten bespreken we dan met de moeder en we verwijzen zo nodig door naar passende hulp. We verbeterden ook de informatiepagina op onze website.

Prestaties

Indicator	2020	2021	Opmerkingen
Percentage jeugdigen dat de GGD bereikt	87%	--	Vanwege inhaalmaatregelen (corona) en het invoeren van een nieuw contactschema ontbreekt hier het cijfer.
Aantal jeugdigen dat de GGD vaccineerde	56.873	59.950	Deelname stijgt en ligt boven het landelijk gemiddelde.
Percentage jeugdigen dat van de GGD een doorverwijzing kreeg	10%	11%	--
Percentage kinderen waarbij de GGD op huis-bezoek ging omdat daar een aanleiding voor was	2%	2%	--
Percentage contactmomenten dat de GGD tijdig uitvoerde	--	81%	Door het nieuwe contactschema is er alleen een cijfer over het eerste halfjaar.
Percentage extra onderzoeken omdat daar een aanleiding voor was	27%	29%	--
Aantal jeugdigen waarmee we contact hadden vanwege ziekteverzuim op school	1.386	1.598	Meer inzet en overleg met sociale wijkteams door langere wachtlijsten.
Aantal keer dat de GGD Stap 1 van het proces van meldcode kindermishandeling is gestart	181	169	--
Aantal lokale coalities Kansrijke Start	--	17	Lees meer over Kansrijke Start via deze link.

1.2 **Gezondheidsbescherming**

De GGD draagt bij aan de bescherming tegen bijvoorbeeld infectieziekten en zoönosen. We brengen besmettelijke ziekten in kaart en voorkomen de verspreiding. Denk aan het spreekuur seksuele gezondheid of de screening op tuberculose. Onze adviezen helpen reizigers veilig op weg (plustaak). En we adviseren o.a. gemeenten en instellingen over hygiëne en inspecteren tattoo- en piercingshops (plustaken). En we richten ons ook op de invloed van het milieu op de gezondheid.

Wat wilden we bereiken?
(de ambities uit onze beleidsvisie 2019-2023)

- de Omgevingswet en de Kernwaarden gezonde leefomgeving helpen concretiseren;
- meedoen in het ontwikkelen van de omgevingsvisie van de gemeente;
- ernaar streven de leefomgeving zo vorm te geven dat die het welzijn van de inwoners vergroot en dat economische, gezondheids- en sociale aspecten elkaar versterken;
- bijdragen aan een veilige omgeving en een gezonde landbouw en veehouderij;
- in 2023 heeft gezondheid een volwaardige plek in de belangenafweging bij gemeenten. De GGD is bij gemeenten in beeld als vanzelfsprekende partner bij het inrichten van een gezonde leefomgeving.

Resultaten in 2021

Gezonde omgeving
We bereidden ons voor op de invoering van de Omgevingswet; zie de uitleg bij het programma Gezonde leefomgeving. Via een landelijke werkgroep droegen we bij aan het ontwikkelen van de Kernwaarden gezonde leefomgeving. Die gebruikten we om in gesprek te gaan met gemeenten.

We adviseerden zoveel mogelijk integraal: over gezondheidsbescherming én gezondheidsbevordering. Ook gaven we veel aandacht aan bewustwording, communicatie en betrokkenheid, zodat de gemeente gezondheid ook meeweegt bij ruimtelijke plannen en initiatieven.

Op verzoek gaven we input aan de omgevingsvisies van gemeenten. Waar nodig en mogelijk namen we deel aan gemeentelijke bijeenkomsten. We adviseerden bij vergunningen voor de veehouderij. Daarnaast gaven we webinars: in januari over volksgezondheid, luchtkwaliteit en veehouderij (voor provinciale staten) en in april over luchtkwaliteit en COVID-19 (voor raadsleden). En in oktober over veehouderij en gezondheid voor alle Brabantse beleidsambtenaren. Vergunningverleners kregen een training veehouderij en gezondheid.

Infectieziektebestrijding en infectiepreventie

Samen met partners en gemeenten bestreden we de risico's. In 2021 ging veel aandacht naar corona, maar andere virussen waren er net zo goed: het 'gewone' werk ging door.

Andere acties:

- **Legionella:** in november kwamen er uit Schijndel in korte tijd 15 meldingen van legionella. We deden uitgebreid bronnonderzoek op 19 locaties, samen met de omgevingsdienst en het RIVM. Uit voorzorg werden installaties uitgezet en/of gereinigd. Omdat er geen patiënten meer bij kwamen, leek de bron uitgeschakeld. Bijzonder waren hier het snelle en uitgebreide bemonsteren, de landelijke persaandacht en de samenwerking met gemeente, huisartsen, Omgevingsdienst, RIVM en laboratorium.
- **Infectiepreventie bij zorgboerderijen:** we ontwikkelden, samen met anderen, een e-learning, een training op locatie en een bedrijfsbezoek. Doel: meer kennis bij medewerkers over zoönosen en infectiepreventie. Daarnaast kwamen er hygiënerichtlijnen voor zorgboerderijen.
- **Vogelgriep:** in het voorjaar en het najaar waren we bij pluimveehouderijen met vogelgriep. Onze taak was het voorkomen van het verspreiden naar mensen. We gaven voorlichting aan pluimveehouders, ruimers en anderen en gaven aan 75 mensen preventief een virusremmer en aan enkelen een vaccinatie. We keken of er griepklachten kwamen; dat was niet zo.
- **Tuberculosebestrijding:** In 2021 stelden de GGD'en in Zuid-Nederland een projectleider aan voor de samenwerking bij de tuberculosebestrijding, die in 2022 gaat leiden tot afspraken. Bij de forensische geneeskunde werken samen we met dezelfde GGD'en.
- **Infectiepreventie:** Ook rond de infectiepreventie werkten we samen en startten we met een bovenregionaal opleidingsplan.

De groene plaatsmakers (innovatief project 2021)
Jongeren creëren meer groen in hun stad of dorp, wat leidt tot een gezondere leefomgeving. Dit project startte in april in Den Bosch. De komende maanden: vormen van een team met gemotiveerde jongeren die de stad groener, gezonder en duurzamer willen maken.

Positieve gezondheid en leefomgeving (innovatief project 2020)
Dit project wil gezondheidsbevordering stimuleren in landelijk gebied (Boekel en Sint Anthonis).
We onderzochten hoe inwoners hun gezondheid beleven en welke rol de omgeving daarbij speelt (fysiek en sociaal). Het leidt tot een app waarin buurtbewoners hun ervaring kunnen delen.

Prestaties

Indicator	2020	2021	Opmerkingen
Percentage van gemeenten dat de GGD betrok bij de Omgevingswet	--	80-100%	Diverse regionale overleggen, waarvoor alle gemeenten een uitnodiging kregen. We adviseerden ook gemeenten om gezondheid in hun omgevingsvisie en omgevingsplan uit te werken
Aantal instellingen dat een uitbraak van een infectieziekte meldde (zonder COVID-19)	181	343	Opvallend veel meldingen vanuit de kinderopvang en het onderwijs
Aantal opgespoorde latente infecties en ziekte tuberculose	85	66	Corona had effecten op immigratie, contactonderzoeken en TBC meldingen.
Aantal consulten seksuele gezondheid	6.713	6.321	Lager aantal dan verwacht, mogelijk vanwege de coronacrisis
Aantal lijkschouwingen (incl. euthanasie)	675	793	--

1.3 Gezondheidsbevordering en leefstijl

Bij het bevorderen van een gezonde leefstijl richten we ons op alle leeftijden en doelgroepen. Het gaat dan onder andere over roken, voeding en bewegen, alcohol en drugs en mentale gezondheid, thema's die ook in het landelijk preventieakkoord staan. We signaleren risico's, adviseren en sluiten aan bij de lokale vraag en nemen landelijke ontwikkelingen en programma's mee. Hier betrekken we veel partijen bij, zoals ouders, scholen, sportclubs en welzijnsinstellingen. De gemeente kiest op basis van onze adviezen zelf waar ze ons voor inzet, bijvoorbeeld op gezonde leefstijl/overgewicht, middelengebruik, ouderenbeleid of gezondheid in de Omgevingswet.

Wat wilden we bereiken?
(de ambities uit onze beleidsvisie 2019-2023)
Werken aan de drie speerpunten uit het Nationaal Preventieakkoord; roken, overgewicht en alcoholgebruik. De GGD zet zich er, samen met de gemeente als regievoerder, voor in dat:

- het aantal mensen met overgewicht daalt in plaats van stijgt;
- in 2040 jongeren niet meer roken;
- jongeren en zwangere vrouwen geen alcohol drinken;
- iedereen zich veel bewuster is van de risico's van alcohol

Resultaten in 2021

We werkten aan landelijke programma's, met lokale interventies. De meeste gemeenten hebben een lokaal preventieakkoord en er zijn overeenkomsten met de zorgverzekeraars, in Brabant-Noordoost en in Midden-Brabant.

De impact van de coronacrisis

- We werkten aan het stimuleren van een gezonde leefstijl, zeker vanwege het effect van corona.
- We maakten veel voorlichtingen, workshops en cursussen digitaal en werden daar beter in. Er is nu een divers aanbod dat we maandelijks onder de aandacht brengen.
- We werkten meer met scholen en partners aan de mentale gezondheid van jongeren en het voorkomen van problemen, via o.a. Young Minds Matter, Dropzone, STORM en de lesmethode Je Brein de Baas.

Gezonde wijken/gemeenten, gezonde scholen
We werkten gebiedsgericht en er is in elke wijk/gemeente een adviseur gezonde wijk. In 2021 ontwikkelden we het wijkgezondheidswerk verder. Onze adviseurs werkten mee in wijkoverleggen en -netwerken en met gemeente en andere partners. Steeds brengen we daar 'positieve gezondheid' in en werkten we aan het verminderen van kansenongelijkheid. Onder andere in de PACT-wijken in Tilburg, de Basisondersteuning in Den Bosch, O3 in Waalwijk, Proeftuin Ruwaard in Oss, Blikveld 360 in Cuijk en in Landerd/Uden.

De adviseur gezonde wijk mobiliseerde partners rond de speerpunten van het nationaal preventieakkoord, bijvoorbeeld voor JOGG of alcoholpreventie. Ook gaf zij opvoedondersteuning, zoals pubercursussen of themabijeenkomsten met ouders of adviseerde ze bij de Gezonde School aanpak.

Een positief sportklimaat voor iedereen
(innovatief project)
Gemeenten (Bernheze, Meierijstad en Den Bosch) en GGD werkten met sportverenigingen aan een positief sportklimaat en ontwikkelden beleid. Andere gemeenten die dat ook willen, kunnen onze blauwdruk gebruiken of de handreikingen van het Centrum Veilige Sport Nederland.
Bij grensoverschrijdend gedrag kunnen leden, vrijwilligers en ouders 24/7 bellen met onze hulplijn Een held belt en krijgen dan een vertrouwenspersoon aan de lijn.

Drugs, wat doet het met jou?
(innovatief project 2020)
Een communicatieaanpak voor gemeenten en partners, met een monitor die inzicht geeft in het gebruik van drugs. De kick-off was in mei, met de campagne Skip die trip! Eind 2021 volgde de monitor; die leverde bij 9 gemeenten voldoende respons op. Dat geeft nu een beeld van het wat, waarom en wanneer en de norm rond drugsgebruik, het liefst ook per gemeente. Het project leidt van daaruit tot adviezen, voorlichtingsmaterialen en interventies.

Voel je beter met BEP
(innovatief project 2021)
Een app waarmee klassieke muziek de (mentale) gezondheid van mensen kan verbeteren. In oktober was de lancering van de app Sound & Happy, een persoonlijke muzikale ervaring op telefoon of tablet. De (tijdelijk) gratis tool koppelt een muziekstuk aan de behoefte van de gebruiker.

Prestaties

Indicator	2020	2021	Opmerkingen
Percentage scholen met het vignet Gezonde school	30%	30%	Niet alle scholen verlengen hun vignet, terwijl ze wel actief bezig zijn. Die staan dus niet op deze lijst.

1.4 **Monitoren, signaleren en advies**

De GGD brengt de gezondheid in wijk en buurt in kaart en adviseert over een effectieve aanpak. We werken samen met partners en gemeenten om data aan elkaar te koppelen en ontwikkelingen in gezondheid en ziekte te signaleren.

Wat wilden we bereiken (de ambities uit onze beleidsvisie 2019-2023)?

- Ontwikkelingen en trends in gezondheid en ziekte signaleren;
- Ons (vraaggericht) onderzoek combineren met data van anderen;
- Ondersteunen bij het interpreteren van de inzichten die we daaruit halen;
- Mensen stimuleren informatie te benutten om hun gezondheid en leefomgeving te verbeteren;
- De privacy van onze inwoners en het beroepsgeheim hierbij garanderen;
- In 2023 hebben we actuele gezondheidsinformatie via interactieve dashboards. De gemeente kan met onze data beter onderbouwde keuzes maken voor de preventieve en publieke gezondheid.

Resultaten in 2021

We publiceerden de resultaten van de volwassenen- en ouderenmonitor, panel-onderzoeken rond o.a. corona en lokale onderzoeken. Zie de Brabantscan en verschillende wijkfoto's (o.a. Oss, Tilburg, Heusden, Den Bosch) en de beleidsmonitor jeugdhulp. We maakten thematische schetsen (o.a. Kansrijke start en jongeren en alcohol) en vulden de Brabantscan verder met externe data. We reageerden ook op vragen van gemeenten, bijvoorbeeld met wijkfoto's.

Met de data uit de Brabantscan en Brabantse Omgevingsscan adviseerden we gemeenten, partners, professionals en inwoners, ook rond de Omgevingswet. We boden altijd aan om met de gemeente het gesprek te voeren over deze gegevens en zorgden ervoor dat onze medewerkers op de hoogte waren.
Bij al onze onderzoeken verwerkten we data anoniem en rapporteerden we alleen op groepsniveau.

Voorspellen kwetsbare ouderen op wijkniveau
(innovatief project 2019)
Dit project leidde tot inzicht in het aantal ouderen dat al kwetsbaar is of risico's loopt en cijfers die makkelijk beschikbaar zijn voor gemeenten. In de BrabantScan zit nu een tool Kwetsbare ouderen. Die ondersteunt bij het ouderenbeleid, met suggesties voor beleid en interventies.

Generatie Gezond
(innovatief project 2021)
Een simpele vragenlijst om de (mentale) gezondheid van jongvolwassenen in beeld te krijgen, met animaties en eenvoudige antwoorden (vinkje of kruisje). Er was werving via social media: Generatie Gezond en er was een klankbordgroep van jongeren die tussentijds feedback gaven.

Prestaties

Indicator	2020	2021
Aantal leden van het gezondheidspanel	7.763	8.360
Percentage gemeenten dat de GGD betrok bij het gezondheidsbeleid	100%	100%

1.5 **Toezicht houden**

De GGD is voor de gemeente de onafhankelijk toezichthouder voor de kinderopvang. Dat toezicht draagt bij aan behoud en verbetering van een veilige en gezonde omgeving van de kinderen in onze regio. Ook onderzoeken we incidenten bij aanbieders van de Wet maatschappelijke ondersteuning (plustaak).

Wat wilden we bereiken?

- Bijdragen aan het verhogen van de kwaliteit van de kinderopvang en de kwaliteit van de Wmo-ondersteuning aan cliënten;
- Voldoen aan de 6 kenmerken van de beroepsvereniging toezichthouders: selectief, slagvaardig, samenwerkend, onafhankelijk, transparant en professioneel;
- Vertrekken vanuit vertrouwen en zo doelmatig mogelijk worden ingezet.

Resultaten in 2021

Als we bij onze inspecties tekortkomingen zagen, meldden we dat, zodat de instelling ze kon herstellen en weer aan de kwaliteitseisen kon voldoen. Door personeelstekorten hadden ze moeite om aan alle voorschriften te voldoen en voldoende kwaliteit te blijven bieden. Onze inspecteurs bleven die kwaliteit beoordelen in de veranderende omstandigheden en gaven de gemeenten zo nodig een passend hand-havingsadvies. Het aantal inspecties was hoger dan in 2020, maar bleef onder de doelstelling, ook door de effecten van de pandemie.

De toezichthouders kregen een opleiding in overtuigend communiceren en volgden scholing op maat in Waarderend toezicht. Dat gaat uit van de kracht van de kinderopvang en mikt op een open dialoog over het hoe en waarom in plaats van het wat en waarmee.

Prestaties

Indicator	2020	2021	Opmerkingen
Aantal inspecties kinderopvang	1.344	1421	De kinderopvang sloot deels, waardoor we niet alle inspecties konden uitvoeren.
Aantal keren herstelaanbod	--	242	Als dat kon, boden we de instelling aan om het gebrek te herstellen.
Aantal WMO-onderzoeken na een ernstige gebeurtenis	15	11	De GGD is afhankelijk van de meldingsbereidheid van aanbieders.
Aantal adviezen meldpunt WMO-toezicht	--	41	--

1.6 Openbare geestelijke gezondheidszorg

De GGD richt zich op problemen als het mijden van zorg, verward en onbegrepen gedrag en woning-vervuiling. Het gaat dan vaak om de kwetsbare mensen die nauwelijks een beroep doen op hulp, maar wel zorg nodig hebben. We proberen ervoor te zorgen dat zij niet tussen wal en schip vallen.

Wat wilden we bereiken?
(de ambities uit onze beleidsvisie 2019-2023)
We dragen bij aan preventie op het snijvlak van zorg-welzijn-veiligheid. We sporen tijdig de mensen op die hulp nodig hebben, maar hier zelf niet om vragen of nog niet in beeld zijn. Daardoor is zwaardere zorg niet altijd nodig en verbetert hun kwaliteit van leven. De GGD richt zich daarbij op preventie.

Resultaten in 2021

In 2021 vaccineerden we dak- en thuislozen tegen het coronavirus, samen met zorgverleners, de straatdokter en onze verpleegkundigen, op de opvanglocaties en daarbuiten.

Er was meer inzet van de wijk-GGD'er, in meer gemeenten en meer samen met wijkteams. Vanaf 2015 zijn wij hier de pionier en dit groeide uit tot een stabiele aanpak voor mensen met onbegrepen of verward gedrag. Toch konden we, ook door corona, minder structureel werken dan we wilden.

Prestaties

Indicator	2020	2021	Opmerkingen
Aantal consulten nu niet zwanger	--	198	Dit project loopt in Midden-Brabant en in Brabant-Noordoost.
Aantal cases van de wijk- GGD'ers	712	739	--
Aantal cases woningvervuiling	47	192	In Midden-Brabant kwamen er twee specialisten woningvervuiling bij, wat leidde tot meer cases.
Aantal cases onverzekerden	484	649	Oorzaak stijging: betere registratie.
Overige OGGZ-cases	103	352	Oorzaak stijging: betere registratie.

1.7 Publieke gezondheid bij rampen en crises

Rampen, incidenten en crises hebben een grote impact op het leven. De GGD heeft hier een wettelijke taak op vier gebieden: infectieziektebestrijding, medische milieukunde, psychosociale hulp en gezondheidsonderzoek na rampen. We ondersteunen ook bij kleinere incidenten en zedenzaken, die veel onrust kunnen veroorzaken.

Wat wilden we bereiken?
De GGD werkt aan een sterk netwerk in zorg en veiligheid om gezondheidsschade te voorkomen. We stimuleren onze partners tot het nemen van proactieve maatregelen en we investeren in omgevingsgericht handelen en het opbouwen van een breed netwerk. Dit doen we bijvoorbeeld door het benutten van innovatie, technologie en ICT voor de crisisbestrijding.

Resultaten in 2021

We werkten met veel partners in de acute en niet acute sector aan het bestrijden van de coronacrisis en verstevigden ons netwerk, vooral bij het bestrijden van infectieziekten en de psychosociale hulp.

Prestaties

Indicator	2020	2021	Opmerkingen
Het aantal keer psychosociale hulp bij incidenten	6	5	Bij 5 van de 17 meldingen kwam een coördinatieteam in actie. Bij de andere was telefonisch contact en advies voldoende.
Het aantal GGD-processen waarvoor de GGD heeft geoefend	3	6	De GGD oefende de vier GGD-processen en twee ondersteunende processen.
Het aantal keer dat de GGD heeft geoefend met het crisisteam	6	1	De oefening vond eind juni plaats.
Het aantal GGD'ers dat deelnam aan één of meerdere trainingen	40	86	--

1.8 **Bestrijding corona**

Ook in 2021 speelde de coronapandemie een hoofdrol. Er gebeurde veel: de vaccinaties startten (later ook zonder afspraak), we deden een recordaantal testen en de boostercampagne begon. Alles in een tijd waarin de verspreiding van het virus onvoorspelbaar was en we telkens moesten op- en afschalen (zie dit filmpje).

Met data-analyse, dashboards en rapportages vervulden we de informatiebehoefte van partners en medewerkers. Het ging daarbij om het inzichtelijk maken van data, maar ook om verdiepende analyses en om het inspelen op ontwikkelingen. We hadden dashboards voor Brabant-Noord en Midden- en West-Brabant en informatie over bron- en contactonderzoek, testen en vaccineren.

Het jaar van het vaccineren

Op 6 januari startte in Veghel de landelijke vaccinatiecampagne. In juni en juli was de piek en in september waren we bijna klaar. In het najaar richtten we ons vooral op wijkgericht, fijnmazig vaccineren en prikken zonder afspraak. Helaas beschermde de hoge vaccinatiegraad niet genoeg tegen de besmettingen in de winter. De werkzaamheid van de vaccins nam af en er kwam een besmettelijkere variant: Omikron. In november kregen we daarom de opdracht van VWS voor een boostercampagne en deze versnelde nog een aantal keren. Tijdens de piek in de zomer en de boostercampagne moesten we jeugdartsen en jeugdverpleegkundigen inzetten. Voor de cijfers: zie bij Prestaties.

Aantallen vaccinaties

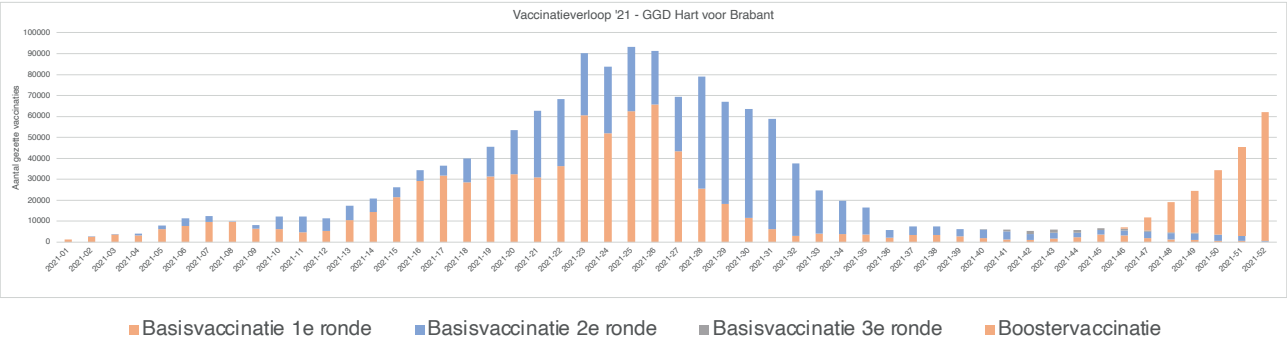

Vaccinatielocaties

We kozen voor vaccineren dicht bij onze inwoners, op 8 locaties, voor de boostercampagne zelfs 9 (Koepelhal Tilburg). Daarnaast vaccineerden we in 4 ziekenhuizen en in enkele wijken in Tilburg en DenBosch (zonder afspraak).
Zie het kaartje hiernaast.
Ook gingen we met mobiele prikteams naar onder andere dak- en thuislozen, arbeidsmigranten en de asielzoekerscentra en voor de boosterprikken naar niet-mobiele thuiswonenden en de bewoners van zorginstellingen zonder eigen medische dienst.

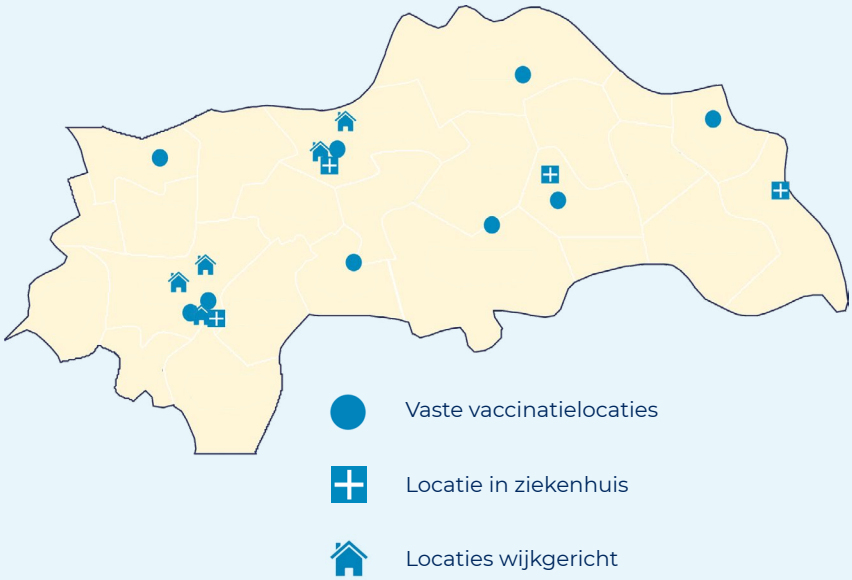

We werkten vaak samen met de zorg:

- Medewerkers van VVT, GGZ en het Bernhoven Ziekenhuis werkten op onze vaccinatielocaties.
- We startten in november met het boosteren van zorgpersoneel van VVT-instellingen.
- Grote VVT-instellingen hadden zelf prikteams voor cliënten van henzelf en van huisartsen en de kleinere locaties.
- In week 51 boosterden de huisartsen meer dan 30.000 60-plussers.

Testen

We hadden vijf grote winterbestendige testlocaties: Cuijk, Den Bosch, Uden en Tilburg (2x).

Aantallen testen

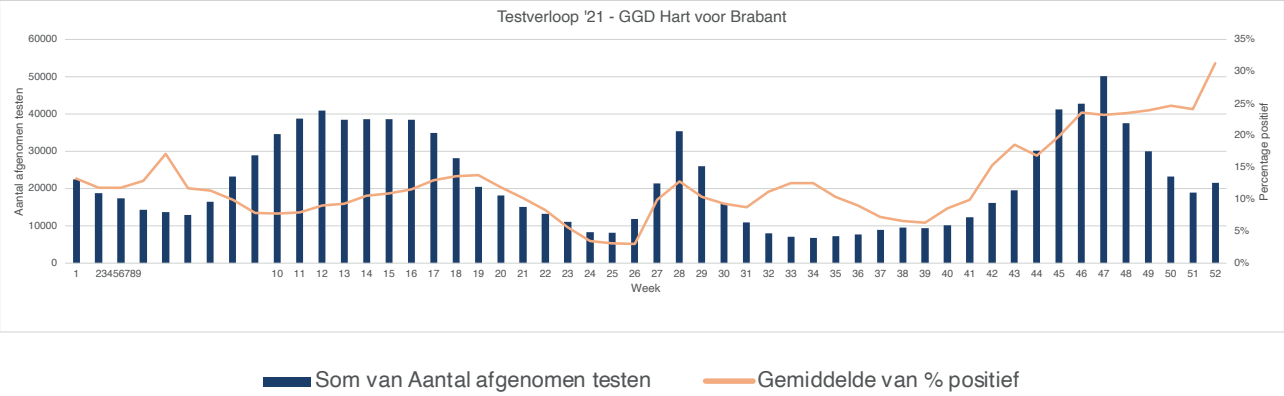

Bron- en contactonderzoek

Dit onderzoek is essentieel voor de bestrijding. Ons doel was: onderzoek doen bij iedereen met een besmetting. Door het aantal besmettingen kon dat niet altijd; dan lag de focus op kwetsbare groepen.

Klachten

Hieronder een overzicht van het aantal kachten dat door Programma Corona is afgehandeld.

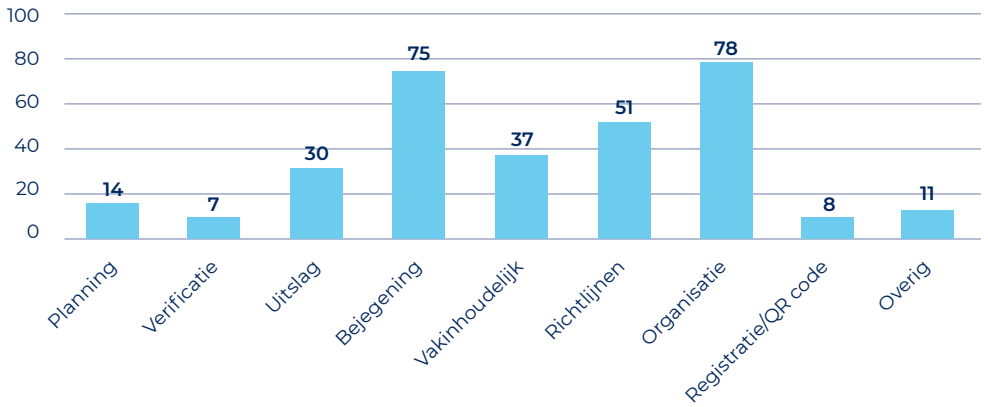

Prestaties

87,1 %	inwoners van 12 jaar en ouder met minstens één vaccinatie (Nederland: 83,5%)
1.592.042	vaccinaties, waarvan boostervaccinaties: 227.294
1.137.516	testen, waarvan positief: 155.552 (13,7%)
362.242	bron- en contactonderzoeken
399.927	telefoongesprekken Klantcontactcentrum
37.012	telefoongesprekken Corona-advies 2e lijn
5.532	telefoongesprekken, antwoorden op vragen van scholen

Verder: voorlichting en communicatie via website, social media, persberichten, wachtkamerschermen.

Financiën

De GGD kreeg opdrachten van het ministerie van VWS, dat de meerkosten vergoedde.

Te declareren:

- extra kosten voor corona-activiteiten (bron- en contactonderzoek, bemonstering, etc.);
- extra kosten voor bijvoorbeeld diensten die we moesten inhalen, met externe inhuur;
- minder inkomsten, bijvoorbeeld door minder reizigersadviezen en hygiëne-inspecties;
- minder uitgaven, voor bijvoorbeeld diensten die we later niet inhaalden (zoals voor de inkoop van reizigersvaccins).

We besloten het Programma Corona in de begroting 2021 te verbijzonderen, om de baten en lasten financieel te kunnen scheiden van het Programma Publieke gezondheid. Daarom formuleerden we geen aparte (beleids)doelstellingen voor het Programma Corona en kunnen we hierover niet rapporteren in het jaarverslag. In de jaarstukken verantwoorden we alleen de financiële gevolgen van het Programma Corona conform de vastgestelde begroting 2021 (na wijziging). Dit is in lijn met de verslaggevingsregels.

In deze tabel staan de kosten die we over 2021 declareerden.

Kostensoort	Totaal 2021
Bron- en contactonderzoek	19.789
Bemonstering	22.572
COVID-19 vaccinatie	38.509
Overige Meerkosten	
Infectieziektebestrijding	212
Technische Hygiënezorg / Toezicht	11
Jeugdgezondheidszorg, incl. Rijksvaccinatie	1.048
Overig	20
Ondersteuning	8.724
Subtotaal	**10.015**
Minder inkomsten (verrekend met minder uitgaven)	
Infectieziektebestrijding	39
Technische Hygiënezorg / Toezicht	661
Reizigerszorg	917
Jeugdgezondheidszorg, incl. Rijksvaccinatie	133
Ondersteuning	55
Subtotaal	1.805
Totale voorlopige uitgaven 2021	**92.691**

bedragen x € 1.000

De baten en lasten die in de jaarrekening zijn opgenomen voor het Programma Corona bedragen in totaal € 91,2 miljoen.

De baten zijn als volgt samengesteld:

Meerkosten corona gedeclareerd bij het ministerie van VWS	92.691
Declaraties RIVM labtesten derden	647
Baten verantwoord bij het programma Publieke gezondheid als vergoeding voor minder opbrengsten uit reguliere bedrijfsuitoefening als gevolg van Corona	-2.187
Baten verantwoord bij programma corona	**91.151**

bedragen x € 1.000

De specificatie van minder inkomsten (verrekend met minder uitgaven) in de declaratie VWS:

Baten verantwoord bij het programma Publieke gezondheid als vergoeding voor minder opbrengsten uit reguliere bedrijfsuitoefening als gevolg van Corona	2.187
Minder kosten bij het programma Publieke gezondheid als gevolg van de lagere opbrengsten door Corona	-382
Saldo minder inkomsten programma Publieke gezondheid als gevolg van Corona	**1.805**

bedragen x € 1.000

Meer uitleg hierover staat in paragraaf 5.1 van de jaarrekening

2. BEDRIJFSVOERING

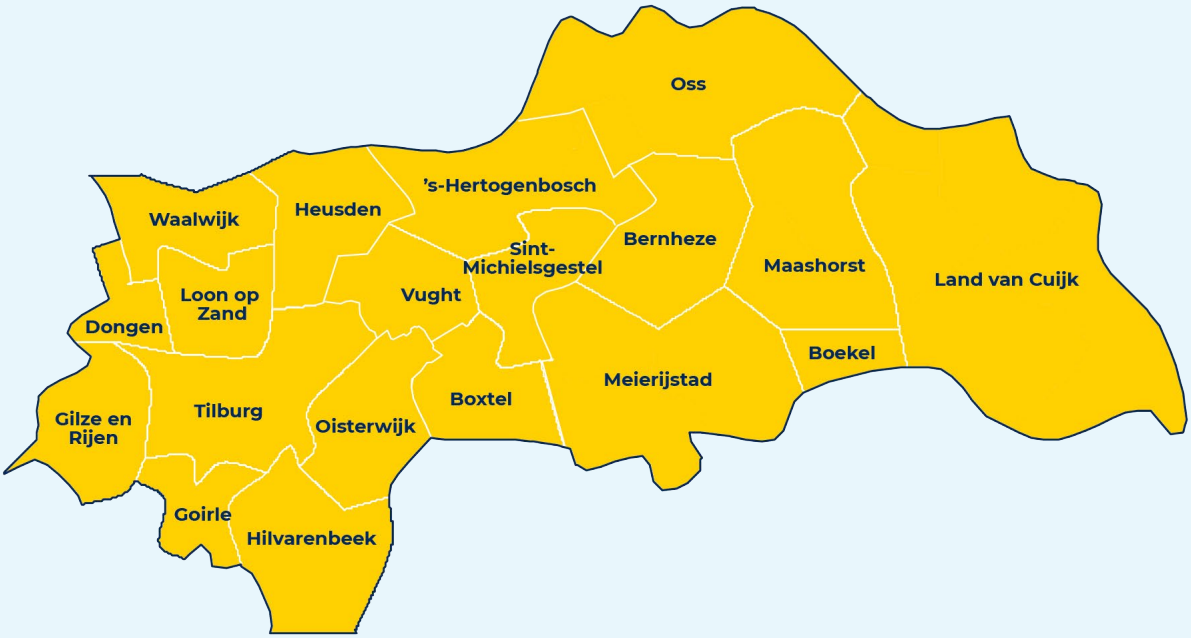

2.1 **Bestuur**

De GGD Hart voor Brabant is een gemeenschappelijke regeling van 24[1] gemeenten in Brabant-Noord en Midden-Brabant, met een algemeen bestuur, een dagelijks bestuur en een voorzitter. Het algemeen bestuur bestaat uit vertegenwoordigers (uit het college van B&W) van alle gemeenten, zie hoofdstuk 6 van de jaarrekening. Het algemeen bestuur wijst de leden van het dagelijks bestuur aan, met een spreiding over het werkgebied en over de gemeentegroottes.

Betrokkenheid gemeenten

Wij hechten waarde aan de betrokkenheid van onze gemeenteraden.

In 2021 legden wij aan hen voor:

- de kadernota 2022 (met het verzoek om een zienswijze);
- de jaarstukken 2020 (ter informatie);
- de begrotingen 2021 en 2022 (zienswijze);
- een wijziging van de gemeenschappelijke regeling vanwege de herindeling van gemeenten.

Gemeenteraden en raadscommissies konden de GGD uitnodigen, bijvoorbeeld voor een toelichting op ons werk. In 2021 gingen we langs in Meierijstad, Oisterwijk, Den Bosch, Tilburg en Uden.

Management

We willen een klantgerichte en professionele organisatie zijn, met de verantwoordelijkheden laag in de organisatie. In een organisatieverordening draagt het dagelijks bestuur daarom zijn bevoegdheden zoveel mogelijk op aan de directeur. Zij mandateert bevoegdheden daarna door aan medewerkers.

De managers ondersteunen de teams bij het formuleren van hun doelen en bewaken de samenhang.

Op de website staat een overzicht van de managers (en hun nevenfuncties). De verantwoording vanwege de Wet normering topinkomens staat in hoofdstuk 6 van de jaarrekening.

[1] Vanaf 1 januari 2022 zijn dit door de herindeling 19 gemeenten.

2.2 **Belangrijke ontwikkelingen**

De GGD als werkgever

Ook de GGD ondervond (en ondervindt) de gevolgen van een krappere arbeidsmarkt. Daarom werkten we eraan om een aantrekkelijk werkgever te zijn. We startten met initiatieven rond mobiliteits-bevordering, vitaliteit en leren en ontwikkelen. En we vroegen bij mensen die vertrokken naar hun motieven daarvoor. Met een onderzoek onder de medewerkers kregen we inzicht in hun werkbeleving. En vonden daarin aanknopingspunten voor meer eigen regie en de verbinding binnen de organisatie.

Ook voor onze eigen medewerkers was de impact van de coronacrisis groot. We deden een groot beroep op ieders flexibiliteit. Ze kregen faciliteiten om thuis te werken en we besteedden aandacht aan het gezond thuiswerken en de balans werk-privé. Voor het werk op de vestigingen kwam er een digitaal reserveringssysteem.

De nieuwe CAO liet lang op zich wachten. Daarin staat een compensatie voor corona-onkosten (2021) en een thuiswerkvergoeding (2022).

Indicator	31-12-2020			31-12-2021		
	Normale bedrijfsvoering	Corona	Totaal	Normale bedrijfsvoering	Corona	Totaal
Aantal medewerkers in dienst	730	49	779	717	18	735
Aantal FTE	569	27	596	523	10	533
Deeltijdwerkers			75%			75%
Gemiddelde leeftijd			46			46
Aantal inhuurkrachten	48	632	680	57	1.459	1.516
FTE inhuurkrachten	33	288	321	29	730	758
Totaal aantal medewerkers	778	681	1.459	774	1.477	2.251
Totaal aantal FTE	**602**	**315**	**917**	**552**	**740**	**1.291**
Stagiaires			31			32
Ziekteverzuim			5,7%			6,2%

Actualisering GGD-basispakket

In 2019 besloot het bestuur tot het actualiseren van het basispakket. Het doel: dit pakket afstemmen op de eisen van nu en de opgaven van morgen. Na uitstel door de coronacrisis kreeg het project in 2021 een herstart en het leidt nu tot een voorstel in 2022.

Huisvesting

Het GGD-bestuur stelde in 2017 een huisvestingsvisie vast, met als doel: door goede huisvesting bijdragen aan betere diensten op meer plaatsen en aan het samenwerken in netwerken. Het moest leiden tot vijf regionale vestigingen met een inspirerende werkomgeving, die ook goedkoper zijn.

Het project liep volgens planning. De vestigingen in Den Bosch, Tilburg en Waalwijk zijn al open. De vestigingen in Oss en Uden volgen in 2022.

Verslag van de ondernemingsraad

Ook 2021 stond voor de GGD, en dus ook voor de OR, voor een belangrijk deel in het teken van COVID-19. De OR kreeg regelmatig informatie over de ontwikkelingen en gaf advies over de inhuur van medewerkers voor het Programma Corona.

Naast dat er veel aandacht was voor COVID-19, zette de GGD zo veel mogelijk taken voort en ontwikkelde beleid zo goed mogelijk verder.

Onderwerpen waar de directie de OR bij betrok of over informeerde, waren onder andere:

- ontwikkelingen binnen de onderdelen van de GGD-organisatie en Hét Servicecentrum;
- JGZ Prof;
- actualisatie basispakket;
- medewerkersonderzoek;
- risico-inventarisatie en -evaluatie;
- aanstellen preventiemedewerker;
- de huisvesting (Oss, Waalwijk en Uden en de test- en vaccinatielocaties).

Over deze onderwerpen behandelde de OR meerdere advies- en instemmingsaanvragen van de directie. Voor de invulling van de vacatures van directeur en twee sector-managers nam de OR deel in de advies-commissies. De OR diende zelf een initiatiefvoorstel in bij de directie waarin hij opriep om structurele aandacht te besteden aan de vitaliteit van de medewerkers.

Goed contact met de achterban bleef essentieel voor de OR. Er was regelmatig nieuws op het intranet, er waren polls en meerdere bijeenkomsten voor medewerkers (ook van het Programma Corona). Het was goed om te merken dat steeds meer medewerkers de OR wisten te vinden met vragen en signalen. Zo nodig besprak de OR deze met de directie of sectormanagers. De directie gaf aan deze inbreng via de OR belangrijk te vinden.

Met de nieuwe directeur en het MT bereidde de OR een samenwerkingsconvenant voor, in 2022 vast te stellen. Ook herzag de OR zijn reglement, dit in aanloop naar de verkiezingen in 2022.

De prioriteiten van de OR voor 2022 zijn:

- medewerkersbeleid;
- besturingsfilosofie;
- rust brengen in de organisatie met aandacht voor het opvolgen van ingezet beleid en de PDCA-cyclus. Pas starten met nieuwe projecten als daar weer ruimte voor is en zorgen voor transparante en volledige interne communicatie.

De directeur en de MT-leden kunnen zich vinden in deze prioriteiten.

Ellen Anzion, voorzitter

Automatisering en informatisering

De coronacrisis vroeg om veel flexibiliteit. We konden nieuwe medewerkers snel voorzien van hun digitale hulpmiddelen, zoals voor beeldbellen. Ze moesten immers vaak werken vanuit thuis en ook het samenwerken gebeurde op afstand. We gaven een impuls aan hun digitale vaardigheden, via persoonlijke trainingen en teamsessies. Goede besluiten bij de bestrijding van het coronavirus vroegen om een goede informatievoorziening. Intensieve regionale en landelijke samenwerking leverde mooie resultaten op in de vorm van dashboards en rapportages. Hier leerden we van en die lessen gaan we toepassen in ons gewone werk.
Op verschillende terreinen zochten én zoeken we de samenwerking. Zo brachten we, samen met andere GGD'en en ambulancediensten, onze applicaties in beeld, om zo de basis te leggen voor doorontwikkeling en modernisering.

Informatie- en archiefbeheer

Het verslag van de toezichthouder leidde tot aanpassingen in de uitvoering van het informatiebeheer. We richtten ons daarbij op deze prioriteiten:

- informatiebeheerbeleid: vastgesteld in 2019, een nieuw plan volgt in 2022;
- uitvoeren van het in 2021 vastgestelde verbeterplan;
- inzicht in risicovolle processen en inrichten van passend beheer: doorgegaan in 2021;
- vernietigingsplan: vertraagd door de corona-crisis; het digitale deel wordt nu een project.

We werkten al veel verbeterpunten uit, maar er was ook vertraging of uitstel door de coronacrisis. Er kwam een overlegplatform, samen met de GGD West-Brabant, de RAV Brabant Midden West Noord en de stadsarchivarissen van Breda en Den Bosch. Dit overleg adviseert over (bestuurlijke) besluiten, gebaseerd op maatschappelijke ontwikkelingen, (wettelijke) kaders en actuele organisatiethema's. Het overleg stelde ook een 'hotspot analyse corona' vast, opgesteld door een externe archivaris.

Duurzaamheid

We stuurden op duurzaamheid, steeds meer ook bij aanbestedingen. Bij lopende trajecten stelden we extra eisen. Zo wilden we bij het leasen van het wagenpark (alleen) duurzame, elektrische auto's. We kozen voor energiezuinige koffieapparaten met 100% duurzame koffie en thee en 60% van de producten in onze kantines is biologisch en duurzaam. Als dat kan, stellen we ook voor-waarden rondom social return, bijvoorbeeld bij de catering; zo werkt in de Tilburgse kantine elke dag minstens één medewerker met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Planning en control

We hielden voortdurend bij of onze activiteiten passen binnen de financiële mogelijkheden. We maakten hiervoor een financiële planning en verantwoordden ons in de cyclus van beleidsvisie, kadernota, begroting, bestuursrapportage en jaarverslag. Zo zijn onze processen transparant, werkt de organisatie doelmatig, zijn de risico's inzichtelijk, aanvaardbaar en beheersbaar en is de managementinformatie tijdig, juist en volledig. In 2021 verbeterden we ons risicomanagement, om daarmee nog beter in control te zijn. Daarnaast ontwikkelden we onze management- en stuurinformatie, door informatie te combineren in dashboards. Het MT voerde kwartaalgesprekken om terug en vooruit te kijken, zodat hij waar nodig kon bijsturen.

2.3 **Kwaliteit**

We hechten veel waarde aan de kwaliteit van onze diensten. Met de HKZ-certificering zorgden we voor een voortdurende verbetering: plan, do, check, act. In 2021 was er een audit van de certificerende instantie, die daarna de minor uit 2020 kon sluiten en geen nieuwe minor constateerde.

Klanttevredenheid

Een belangrijke graadmeter is de beoordeling door onze klanten. We deden klantonderzoeken bij:

- JGZ-consulten: de tevredenheid steeg, ondanks corona, licht naar 84,7% (2020: 83%). Ook de tevredenheid over het nut van de afspraak steeg licht, naar 75,6% (2020: 73%).
- Webinars en digitale cursussen over gezondheid en opvoeding: gemiddeld een 7,4.
- Tuberculosebestrijding (informatie, deskundigheid en bereikbaarheid): gemiddeld 8,9.
- Toezicht kinderopvang, tevredenheidsonderzoek bij houders: gemiddeld 7,6.
- Coronatesten: (bereikbaarheid informatie en testen): gemiddeld 4,8 op een schaal van 5.
- Corona, bron- en contactonderzoek (informatie, vriendelijkheid, gelegenheid tot stellen van vragen en wachttijd): gemiddeld 4,8 op een schaal van 5.
- Klantcontactcentrum (KCC) (bereikbaarheid, oplossing en vriendelijkheid): Frontoffice 8,2, Jeugd 2e lijn 8,3 en Corona KCC 7,9 (alles gemiddeld).

Klachten

Klanten kunnen eenvoudig klachten bij ons indienen via telefoon of website en per post.
In 2021 kregen we in totaal 412 klachten: 293 over corona en 119 over ons 'gewone' werk. De klachten voor het Programma Corona gingen bijvoorbeeld over het niet terecht kunnen op een test- of vaccinatielocatie naar keuze, de registratie en lange wachttijden. Het aantal 'gewone' klachten is gelijk aan het gemiddelde over de laatste vijf jaar (115). Ook deze hadden vaak ook een relatie met corona, zoals over het maken van een afspraak, het naleven van de coronamaatregelen en de bereikbaarheid. Verklaring: de extra druk die de coronacrisis legde.

Aantal klachten per gemeente

Gemeente	Regulier	Corona	Gemeente	Regulier	Corona	Gemeente	Regulier	Corona
Bernheze	2	1	's-Hertogenbosch	22	51	Sint Anthonis	0	0
Boekel	1	1	Heusden	5	7	St-Michielsgestel	2	4
Boxmeer	5	10	Hilvarenbeek	2	1	Tilburg	33	71
Boxtel	5	7	Landerd	0	2	Uden	3	19
Cuijk	4	3	Loon op Zand	2	7	Vught	2	7
Dongen	2	2	Meierijstad	3	11	Waalwijk	2	11
Gilze en Rijen	3	1	Mill en St. Hubert	0	2			
Goirle	3	4	Oisterwijk	3	10	Buiten het werkgebied	3	28
Grave	1	2	Oss	6	14	Onbekend	5	17

2.4 **Privacy en informatieveiligheid**

De GGD heeft veel persoonlijke (gezondheids)informatie en die willen we goed beschermen. Begin 2021 was er een datadiefstal uit de landelijke coronasystemen. De rechter veroordeelde twee verdachten (die niet bij ons werkten) en de Autoriteit persoonsgegevens deed onderzoek. Vanwege een ernstige cyberdreiging in december brachten we de kwetsbare onderdelen van onze systemen in kaart en beschermden deze nog beter. Incidenten bleven uit, door goede samenwerking met GGD-GHOR Nederland en extra beveiligingen. In 2021 meldden we 61 datalekken; daarvan gaven we er 8 door aan de Autoriteit persoonsgegevens.

De GGD heeft veel persoonlijke (gezondheids)-informatie en die willen we goed beschermen. Begin 2021 was er een datadiefstal uit de landelijke coronasystemen. De rechter veroordeelde twee verdachten (die niet bij ons werkten) en de Autoriteit persoonsgegevens deed onderzoek. Vanwege een ernstige cyberdreiging in december brachten we de kwetsbare onderdelen van onze systemen in kaart en beschermden deze nog beter. Incidenten bleven uit, door goede samenwerking met GGD-GHOR Nederland en extra beveiligingen. In 2021 meldden we 61 datalekken; daarvan gaven we er 8 door aan de Autoriteit persoonsgegevens.

Dit alles maakte het belang van een goede beveiliging opnieuw duidelijk; daarvoor namen we doelen op in onze begroting. We maakten de GGD ook professioneler:

1. We actualiseerden het privacystatement en het verwerkingsregister op onze website.
2. We verbeterden de interne procedure voor inzage en verwijdering na datadiefstal.
3. We voerden data protection impact analyses uit.
4. We maakten onze medewerkers meer bewust van privacyaspecten.
5. We adviseerden, gevraagd en ongevraagd, in de organisatie.
6. We namen een privacy officer en een chief information security officer aan, voor één jaar, zodat we inzicht krijgen in de expertises die we nodig hebben.

Door de coronacrisis kwamen er in korte tijd nieuwe en aangepaste applicaties, deels van GGD GHOR Nederland, wat leidde tot vragen over de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden. We werkten aan afspraken over een evenwichtige governance en aan een analyse van onze applicaties, met een securityscan en riskassessment. We brachten onze processen en procedures in kaart, met waar nodig verbeterplannen. Het doel: een duurzame en robuuste informatievoorziening en -beveiliging en NEN 7510 certificering, verplicht voor de zorg.

2.5 **Beleidsindicatoren**

In deze tabel staan alle voor de GGD relevante beleidsindicatoren:

- De formatie per 1.000 inwoners is gebaseerd op de fte's in de begrotingen (per 31 december).
- De bezetting in 2021 was veel hoger dan in 2020 door de corona-activiteiten.
- De apparaatskosten stegen licht door een kleine stijging van overheadkosten.
- De oorzaak voor de stijging van de externe inhuur is de hogere inzet van medewerkers in het Programma Corona: eind 2021 in totaal 740 fte (eind 2020: 315 fte).
- De daling van de indicator overhead met bijna 5% komt door de stijging van de extra kosten in 2021 voor het programma Corona (van € 30 miljoen in 2020 naar 91 miljoen in 2021).

Taakveld	Naam Indicator	Eenheid	Realisatie 2021	Realisatie 2020
1 . Bestuur en ondersteuning	Formatie	Fte per 1.000 inwoners*	1,08	0,59
2. Bestuur en ondersteuning	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	1,19	0,85
3. Bestuur en ondersteuning	Apparaatkosten	Kosten per inwoner	11,30	10,95
4. Bestuur en ondersteuning	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	57,4%	20,5%
5. Bestuur en ondersteuning	Overhead	% van totale lasten	7,9%	12,8%

* Het aantal inwoners 2021 baseerden wij op de voorlopige CBS-cijfers van 31 december 2021

3. WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICO'S

3. Weerstandsvermogen en risico's

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen laat zien hoe de GGD tegenvallers en tekorten kan opvangen, zonder dat het werk voor het programma Publieke gezondheid in gevaar komt. Het bestaat uit bestemmingsreserves en de algemene reserve. Bestemmingsreserves hebben een doel en vervallen als we dat bereiken; voor deze reserves maken we een bestedingsplan.

De algemene reserve is er voor het opvangen van niet voorzienbare tegenvallers. Het algemeen bestuur stelde een norm vast voor deze reserve, op basis van de omzet van basispakket en plustaken: vanaf 2021 is de ondergrens € 1,5 miljoen en de bovengrens € 5,3 miljoen.

Na het vaststellen van het jaarverslag en de jaarrekening 2021 is de stand:

- algemene reserve: € 2,4 miljoen;
- bestemmingsreserves: € 5,4 miljoen.

De reserves zijn toereikend voor de dekking van de risico's en andere onverwachte ontwikkelingen.

Risico's

Een risico is een gebeurtenis of omstandigheid met mogelijk nadelige gevolgen voor de organisatie, uitgedrukt in een financiële waarde. In de begroting 2021 stonden deze zeven risico's:

1. **Fluctuaties plustaken:** het risico dat de omzet van plustaken fluctueert door financiële tekorten bij gemeenten zonder dat de GGD de organisatie hierop kan aanpassen. We beperkten dit risico door actief accountmanagement en het deed zich niet voor.
2. **Oninbaarheid debiteuren:** de meeste debiteuren zijn gemeenten; het afrekenen voor een reizigersadvies gebeurt direct. Voor de andere risico's was er de voorziening dubieuze debiteuren. Deze namen zeer licht toe en de voorziening steeg van € 9.000 naar € 24.000.
3. **ICT:** dit risico nam toe, doordat we steeds afhankelijker zijn van de IT-infrastructuur. We namen al veel beheersmaatregelen, stelden extra deskundigen aan en lieten extern een analyse uitvoeren. De risico's in 2021 hadden geen financiële gevolgen.
4. **Leegstand verhuur:** afname van het aantal huurders. We beperkten het risico door in gesprek te blijven met huurders. Dit risico deed zich in 2021 niet voor.
5. **Indexering gemeentelijke bijdrage:** het risico dat een meerderheid van de gemeenten zich niet kan vinden in de (afgesproken) indexering van de gemeentelijke bijdrage. We overtuigden gemeenten van de noodzaak van indexering en het risico deed zich niet voor.
6. **Vennootschapsbelasting:** voor de GGD geldt deze belasting niet zolang we kunnen aantonen dat er geen ondernemersactiviteiten zijn. Ten opzichte van eerdere jaren bleef dit risico gelijk.
7. **Personele mobiliteit:** het was soms moeilijk om vacatures in te vullen, wat leidde tot achtestanden in het primaire proces. We zetten hierop acties in, maar het lukte niet altijd om vacatures op vitale functies tijdig in te vullen.

Naast de risico's beschreven in de begroting noteerden we in de loop van 2021 nog deze risico's:

- **Onvoldoende binden van medewerkers:** we lopen het risico dat (te) veel medewerkers op cruciale functies vertrekken. We besteedden daarom continu aandacht aan leiderschap, opleiding, ontwikkeling, arbeidsvoorwaarden en -omstandigheden. Dit risico werd groter, door de schaarste op de arbeidsmarkt: in 2021 vertrokken veel mensen dan in vorige jaren.
- **Voortbestaan van de GGD in huidige vorm:** de coronacrisis leidt tot een andere sturing bij crises (van infectieziekten). In de loop van 2022 wordt hier meer duidelijk over. We beperken dit risico door beter samen te werken met GGD'en en andere instellingen.

- **Stijgend ziekteverzuim:** dit leidde tot achterstanden in en druk op (een deel van de) diensten. We zetten in op vitaliteit van medewerkers, schaalden niet kritieke processen af en stelden ambities bij.
- **Vraaguitval reizigersadvisering:** de vraag was in 2021 nog veel lager dan voor de coronacrisis. We beperkten dit risico door medewerkers in te zetten in het Programma Corona en waar mogelijk een flexibele schil en we kregen de vraaguitval vergoed door het ministerie van VWS.
- **Uitgaven die niet rechtmatig zijn:** we leggen de keuzes rond het aanbesteden goed vast en instrueerden onze mensen in het registreren van prestaties en uren. In 2021 waren bijna alle uitgaven rechtmatig en bleef het risico bijna gelijk € 158.814 (2020: € 127.332).
- **Afbouwen van de coronaorganisatie:** ongedekte kosten als we deze tijdelijke organisatie niet snel genoeg kunnen afbouwen. We beperkten dit risico door contracten met een korte looptijd en door het goed vastleggen van keuzes. Wanneer de compensatieregeling van VWS stopt, spannen we ons in om kosten die langer doorlopen te dekken uit die regeling.

Dit alles komt terug in deze tabel, op volgorde van de grootste kans x impact:

Risico	Kans	Impact	Maatregel - type	waarde	waarde restrisico
1. Informatiebeveiliging onvoldoende op orde	Groot	Groot	Verminderen	PM	PM
2. Onvoldoende binden en boeien van medewerkers	Groot	Groot	Verminderen	PM	PM
3. Niet meer kunnen voortbestaan van de GGD in huidige vorm	Middelgroot	Zeer groot	Verminderen	PM	0
4. Niet invulbare vacatures op vitale functies	Groot	Groot	Verminderen	PM	PM
5. Hoog ziekteverzuim	Groot	Middelgroot	Verminderen	900	450
6. Fluctuaties in omzet plustaken	Middelgroot	Groot	Verminderen	822	822
7. Vraaguitval reizigersadvisering	Middelgroot	Groot	Verminderen	1.500	0
8. Indexering gemeentelijke bijdrage	Middelgroot	Middelgroot	Accepteren	PM	PM
9. Uitgaven die niet rechtmatig zijn	Middelgroot	Middelgroot	Verminderen	PM	PM
10. Ongedekte kosten door het onvoldoende kunnen afbouwen van de tijdelijke Corona organisatie.	Middelgroot	Middelgroot	Verminderen	PM	PM
11. Vennootschapsbelasting	Klein	Middelgroot	Verminderen	PM	PM
12. Leegstand verhuur	Klein	Klein	Accepteren	0	0
13. Oninbaarheid debiteuren	Klein	Klein	Accepteren	24	0
				3.245	**1.272**

bedragen x € 1.000

Financiële status en weerbaarheid

Kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Netto schuldquote	2,0%	-5,4%	2,0%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	2,0%	-5,4%	2,0%
Solvabiliteitsratio	20,1%	32,6%	24,5%
Structurele exploitatieruimte	0,1%	0,0%	0,2%

Toelichting:

- **Netto schuldquote:** deze indicator toont de verhouding van de netto schulden tot de totale baten. Hoe hoger het percentage, hoe meer externe financiering; een laag percentage is gunstig. Onze positie is goed, de GGD heeft een lage schuld.
- **Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen:** de GGD verstrekte geen leningen, deze indicator is dus gelijk aan de netto schuldquote.
- **Solvabiliteitsratio:** geeft aan hoe we aan onze financiële verplichtingen kunnen voldoen: het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve en de bestemmingsreserves en het resultaat uit de baten en lasten. De norm voor een gezonde ratio is 25%. In 2021 steeg de ratio van 20% naar 24%, nog steeds onder de norm. Dit komt door de vordering op het ministerie van VWS en de toename van de schulden aan onze leveranciers door de inzet in de coronacrisis. De lagere solvabiliteit is een gevolg van deze inzet en is tijdelijk.
- **Structurele exploitatieruimte:** een getal gelijk aan of groter dan 0 betekent dat de structurele baten groot genoeg zijn om de structurele lasten te dekken. In 2021 was dat zo.

4. ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

4. Onderhoud kapitaalgoederen

We huren alle locaties waar de GGD zijn diensten aanbiedt en doen daarvoor het gebruikers- en/of eigenaarsonderhoud. We hebben een onderhoudsplan dat we jaarlijks actualiseren op basis van een conditiemeting. Hiervoor sluiten we onderhoudscontracten af.

De GGD is eigenaar van één gebouw, dat we verhuren aan de ambulancedienst. Verder heeft de GGD ICT-voorzieningen en medische instrumenten in eigendom.

5. FINANCIERING

5. **Financiering**

Met het eigen vermogen kunnen we alle activa financieren en daardoor betalen we geen rente.

Kasgeldlimiet

De toegestane kasgeldlimiet is 8,5% van de jaarbegroting 2021 (€ 137 miljoen), dus € 11.648.000. De GGD blijft binnen deze limiet.

Renterisiconorm

We hadden geen leningen, dus deze norm is niet van toepassing.

		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
1	Vlottende schuld	16.266	17.050	17.012	23.508
2	Vlottende middelen	9.192	12.658	7.625	20.897
3	Netto vlottende schuld (+) danwel netto vlottende middelen (-)	7.074	4.392	9.387	2.611
4	Kasgeldlimiet	11.648	11.648	11.648	11.648
5a	Ruimte onder kasgeldlimiet (4-3)	4.574	7.256	2.261	9.037
5b	Overschrijding van de kasgeldlimiet (3-4)	0	0	0	0
6	Begrotingstotaal	137.032			
7	Percentage regeling	8,5%			
8	Kasgeldlimiet	11.648			

bedragen x € 1.000

6. VERBONDEN PARTIJEN

6. **Verbonden partijen**

Een verbonden partij is een organisatie waarin de GGD een bestuurlijk én een financieel belang heeft.

De GGD heeft twee verbonden partijen:

- de Coöperatie Toegang Tilburg U.A., voor een integrale aanpak, om de inwoners te ondersteunen bij een optimale zelfredzaamheid en participatie. Op 31 december 2020 was het eigen vermogen € 139.535 en het vreemd vermogen € 5.517.748. Het resultaat over 2020 was € 139.535. De GGD levert een van de vijf bestuursleden en de bijdrage in 2021 was € 0.
- de Coöperatie Koo U.A., voor een sterke ingang in de gemeente 's-Hertogenbosch bij de diensten rond de ondersteuning in het sociaal domein. Het eigen vermogen en vreemd vermogen per 31 december 2020 zijn € 0, net als het resultaat over 2020. De GGD levert een van de vier bestuursleden en de bijdrage in 2021 was € 0.

Er zijn geen grote risico's bij de verbonden partijen.

Samenwerkingsverbanden

De GGD werkt lokaal, regionaal en landelijk veel samen, bijvoorbeeld in wijkteams, academische werkplaatsen en in de infectieziektebestrijding. Hieronder lichten we de drie samenwerkingsverbanden toe met de grootste financiële impact.

Hét Servicecentrum

Hét Servicecentrum (HSC) ondersteunt de GGD bij de financiële administratie, salarisadministratie, inkoop en ICT. HSC is een samenwerkingsverband tussen GGD'en en de ambulancedienst, waarbij 46,8% van de kosten voor de GGD Hart voor Brabant zijn. De GGD Hart voor Brabant verwerkt de exploitatie van HSC in zijn jaarrekening.

	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil 2021
Lasten	7.957	8.326	-370
Naar rato van aandeel deelnemers:			
GGD Hart voor Brabant	**3.722**	**3.893**	**-171**
GGD West-Brabant	2.032	2.142	-110
RAV Brabant Midden-West-Noord	1.531	1.584	-53
GGD Noord- en Oost-Gelderland	671	707	-36

bedragen x € 1.000

GHOR Brabant-Noord

De GHOR Brabant-Noord is juridisch onderdeel van de GGD Hart voor Brabant en daarom onderdeel van deze jaarrekening. De GGD en de Veiligheidsregio Brabant-Noord sloten een overeenkomst Kosten voor gemene rekening. Hierdoor is er geen btw-heffing. Van de totale kosten is 5,1% voor rekening van de GGD Hart voor Brabant.

	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil 2021
Lasten	2.071	1.965	-106
Aandeel 5,1% Hart voor Brabant	**106**	**100**	**-6**
Aandeel 94,9% Veiligheidsregio Brabant-Noord	1.965	1.865	-100

bedragen x € 1.000

Team GMV (Gezondheid, milieu en veiligheid)

De GGD'en in Noord-Brabant bundelen in dit team de medische milieukunde. Ze verdelen de kosten op basis van het aantal inwoners. De GGD West-Brabant is penvoerder en verwerkt de exploitatie volledig in zijn jaarrekening.

JAARREKENING 2021

1. Waardering en resultaat

Grondslagen

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat gebeurt op basis van historische kosten. Tenzij anders vermeld nemen we de activa en passiva op tegen nominale waarde. De baten en lasten rekenen we toe aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Baten en winsten nemen we slechts op voor zover we ze realiseerden op de balansdatum. Verliezen en risico's met een oorsprong voor het einde van het begrotingsjaar nemen we mee als ze we ze kenden voor het opmaken van de jaarrekening.

Personeelslasten rekenen we in principe toe aan het boekjaar waartoe ze behoren. Maar vanwege formele regels rekenen we sommige lasten toe aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt, bijvoorbeeld ziektekostenpremies voor gepensioneerden en overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume treffen we geen voorziening en nemen we ook geen andere verplichting op. De periode is dezelfde als in de meerjarenraming: vier jaar. Bij (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld door reorganisaties) nemen we wel een verplichting op. Het boekjaar is gelijk aan het kalenderjaar.

Ook 2021 stond in het teken van de beheersing en bestrijding van het coronavirus. De taken voor de coronabestrijding voerde de GGD uit in opdracht van de minister van VWS. Het ministerie compenseerde de meerkosten, volgens de regeling die de GGD hierover trof in juli 2020. We bepaalden en documenteerden de meerkosten en minderinkomsten als gevolg van Corona, uitgaande van onder andere de Verantwoordingsinstructie 2020 en 2021 Meerkosten COVID-19 GGD van het ministerie van VWS van 11 december 2020 en de richtlijnen voor Coronacompensatie. De minderkosten bepaalden we zo volledig mogelijk op basis van diepgaande analyse van de baten en lasten over 2019, de begroting 2021 en de gewijzigde begroting 2021 en brachten die volgens de richtlijn in mindering op de coronacompensatie. Omdat geen controleprotocol is kan er een risico zijn dat het ministerie op basis van andere richtlijnen en/of interpretaties de gevraagde compensatie niet volledig honoreert, maar wij schatten dit risico op 0.

Balans

Vaste activa

Materiële vaste activa met economisch nut

Activa waarderen we tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs is de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs is de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging zijn toe te rekenen. Investeringsbijdragen van derden schrijven we af op het saldo van de investering. Slijtende investeringen krijgen vanaf het in gebruik nemen een lineaire afschrijving in de verwachte gebruiksduur, waarbij we rekening houden met een eventuele restwaarde.

De Financiële verordening 2018 bepaalt voor de afschrijvingstermijnen, in jaren:

• grond en terreinen	geen
• bedrijfsgebouwen	50
• inbouw en semipermanente opstal	15[2]
• verbouwingen en bedrijfsgebouwen	10
• medische inventaris	10
• technische installaties in bedrijfsgebouwen	10
• inventaris	10
• telefonie en communicatie	5
• bedrijfsauto's	5
• applicatieprogrammatuur	4[3]
• automatiseringsapparatuur	3
• kantoorautomatisering en netwerkapparatuur	3
• projectinvesteringen	de duur van het project

Financiële vaste activa
Waardering van de onder financiële vaste activa opgenomen beleggingen vindt plaats tegen verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde. Afwaardering vindt plaats ten laste van de resultatenrekening.

Vlottende activa

Voorraden
We waarderen producten en goederen tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde als die lager is. Dat gebeurt vooral als voorraden incourant worden.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar en overlopende activa. We waarderen de vorderingen tegen de nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid brengen we een voorziening in mindering, die we bepalen op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende activa
Deze activa nemen we op tegen de nominale waarde.

Vaste passiva

Reserves
De reserves bestaan uit de algemene reserve en bestemmingsreserves. Regels over reserves staan in de Financiële verordening GGD Hart voor Brabant 2018 en de Nota reserves en voorzieningen GGD Hart voor Brabant 2018.

Voorzieningen
Voorzieningen waarderen we op het nominale bedrag van de verplichting of het voorzienbare verlies.

Vaste schulden
Vaste schulden waarderen we tegen nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. Deze schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva waarderen we tegen de nominale waarde.

2. Deze afschrijvingstermijn is 20 jaar, doordat de investeringen plaatsvonden onder de werking van een oude verordening.
3. Voor deze categorie kan de directeur bij substantiële investeringen met een afwijkende economische levensduur besluiten om een andere afschrijvingstermijn te hanteren.

2. **Balans**

Activa	31-12-2021		31-12-2020	
Vaste activa				
Materiële vaste activa		**10.687**		**10.302**
Investeringen met een economisch nut	10.687		10.302	
Financiële vaste activa		**0**		**0**
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	0		0	
Totaal vaste activa		**10.687**		**10.302**
Vlottende activa				
Voorraden		**76**		**106**
Gereed product en handelsgoederen	76		106	
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		**18.840**		**20.385**
Vorderingen op openbare lichamen	1.806		8.576	
Rekening-courant verhoudingen met niet financiële instellingen	198		110	
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	16.471		10.770	
Overige vorderingen	365		929	
Liquide middelen		**147**		**144**
Kassaldi	8		5	
Banksaldi	139		139	
Overlopende activa		**1.833**		**7.990**
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	1.833		7.990	
Totaal vlottende activa		**20.896**		**28.625**
Totaal		**31.583**		**38.927**

bedragen x € 1.000

Passiva	31-12-2021		31-12-2020	
Vaste passiva				
Eigen vermogen		**7.749**		**7.820**
Algemene reserve	2.156		1.909	
Bestemmingsreserves	5.355		5.664	
Gerealiseerde resultaat	238		247	
Voorzieningen		**326**		**768**
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	326		768	
Totaal vaste passiva		**8.075**		**8.588**
Vlottende passiva				
Netto-vlottende schulden met een rentetypische loop-tijd korter dan één jaar		**18.953**		**23.255**
Banksaldi	0		0	
Kasgeldlening	0		12.000	
Rekening courant verhoudingen met niet financiële instellingen	488		814	
Overige schulden	18.465		10.441	
Overlopende passiva		**4.555**		**7.084**
Verplichtingen tijdens het begrotingsjaar die in een volgend jaar tot betaling komen, behalve jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	3.865		6.620	
Van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangenvoorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	426		398	
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	264		66	
Totaal vlottende passiva		**23.508**		**30.339**
Totaal		**31.583**		**38.927**

bedragen x € 1.000

3. Toelichting op de balans

Activa

Vaste activa

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan uit:

	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2020
Investeringen met een economisch nut	10.687	10.302
Totaal	**10.687**	**10.302**

bedragen x € 1.000

De onderverdeling van de andere investeringen met een economisch nut luidt:

	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2020
Gronden en terreinen	669	669
Bedrijfsgebouwen	7.722	7.108
Overige materiële vaste activa:		
- Inventarissen	1.627	1.573
- Automatiseringsapparatuur	468	675
- Medische inventaris	201	277
Totaal	**10.687**	**10.302**

bedragen x € 1.000

In dit overzicht staat het verloop van de boekwaarde van de investeringen met een economisch nut:

	Boek-waarde	Investeringen	Des-investeringen	Af-schrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaar-deringen	Boek-waarde
Gronden en terreinen	669	0	0	0	0	0	669
Bedrijfsgebouwen	7.108	1.249	10	625	0	0	7.722
Overige materiële vaste activa:							0
· Inventarissen	1.573	291	9	228	0	0	1.627
· Medische inventaris	277	26	0	102	0	0	201
· Automatiserings-apparatuur	675	170	0	377	0	0	468
Totaal	**10.302**	**1.736**	**19**	**1.332**	**0**	**0**	**10.687**

bedragen x € 1.000

De GGD kent alleen materiële vaste activa met economisch nut. Ze hebben een economisch nut als ze verhandelbaar zijn of als ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen. Onder bijdragen van derden staan de bijdragen die een directe relatie hebben met de investering. Onder de afwaarderingen staan de afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen.

De investeringen in bedrijfsgebouwen, inventarissen en automatisering waren vooral investeringen in de verhuizing van de nieuwe regionale vestiging in Waalwijk (€ 910.000, inclusief medische inventaris) en de investering voor de vestiging in Tilburg (€ 214.000). Voor de consultatiebureaus investeerden we voor € 282.000 in verbouwingen, meubilair en klimaatbeheersing. De investeringen voor automatiseringsapparatuur (€ 170.000) waren vooral voor de aanschaf van laptops, monitors en printers. De oorzaak van de desinvesteringen is de verhuizing naar de vestiging in Waalwijk.

In 2021 gebruikten we de volgende investeringskredieten:

Investveringen	Beschikbare investerings-kredieten t/m 2021	Investeringen 2021	Resterende investerings-kredieten 1-1-2022
Gronden en terreinen	0	0	0
Bedrijfsgebouwen	1.729	1.249	480
Inventarissen	667	291	376
Medische inventaris	588	26	562
Automatiseringsapparatuur	1.838	170	1.668
Bedrijfsauto's	354	0	354
Overige materiële vaste activa	39	0	39
Totaal	**5.215**	**1.736**	**3.479**

bedragen x € 1.000

Financiële vaste activa

Er zijn geen financiële vaste activa ultimo 2021 en 2020.

Vlottende activa

Voorraden

	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2020
Gereed product en handelsgoederen	76	106
Totaal	**76**	**106**

bedragen x € 1.000

De voorraden bestaan uit reizigersvaccins en reizigersproducten.

Uitzettingen met een rente-typische looptijd korter dan één jaar

	Boekwaarde 31-12-2021	Voorziening oninbaarheid	Balanswaarde 31-12-2021	Balanswaarde 31-12-2020
Vorderingen op openbare lichamen	1.806	0	1.806	8.576
Rekening courant verhoudingen met niet financiële instellingen	198	0	198	110
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met rentetypische looptijd < 1 jaar	16.471	0	16.471	10.770
Overige vorderingen	389	24	365	929
Totaal	**18.864**	**24**	**18.840**	**20.385**

bedragen x € 1.000

De vorderingen op openbare lichamen (het rijk, de provincie en gemeenten) bedragen eind 2021 ruim € 2 miljoen. De GGD moet overtollige liquide middelen boven een drempelbedrag van € 1.028.000 (1e halfjaar) en € 2.741.00 (2e halfjaar) aanhouden in de schatkist bij het rijk. Per 31 december 2021 is dit € 16,5 miljoen. De overige vorderingen zijn debiteurenvorderingen op niet openbare lichamen (handelsdebiteuren).

	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Op dagbasis buiten 's Rijks schatkist gehouden middelen	163	243	164	170
Drempelbedrag	1.028	1.028	2.741	2.741
Ruimte onder drempelbedrag	865	785	2.577	2.571
Overschrijding van het drempelbedrag	0	0	0	0

bedragen x € 1.000

De GGD mag overtollige middelen buiten de schatkist aanhouden. In 2021 geldt in kwartaal 1 en 2 een maximum van € 1.028.000 (0,75% van de begrote lasten) en in kwartaal 3 en 4 een maximum van € 2.741.000 (2% van de begrote lasten). Gemiddeld was er per kwartaal geen overschrijding van dit bedrag.

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit:

	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2020
Kassaldi	8	5
Banksaldi	139	139
Totaal	**147**	**144**

bedragen x € 1.000

Hier zijn geen deposito's bij en de liquide middelen zijn dus direct opneembaar.

Overlopende activa

	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2020
Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van de volgende begrotingsjaren komen	1.833	7.990
Totaal	**1.833**	**7.990**

bedragen x € 1.000

De specificatie van de post overlopende activa:

	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2020
Nog te ontvangen bedragen		
Vordering op RIVM betreffende corona		6.125
Nog te ontvangen opbrengsten		809
Overige nog te ontvangen bedragen	715	28
Vooruitbetaalde bedragen		
Softwarelicenties	241	727
Huisvestingskosten	169	64
Overige vooruitbetaalde kosten	708	237
Totaal	**1.833**	**7.990**

bedragen x € 1.000

Passiva

Vaste passiva

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2020
Algemene reserve	2.156	1.909
Bestemmingsreserves	5.355	5.664
Gerealiseerd resultaat	238	247
Totaal	**7.749**	**7.820**

bedragen x € 1.000

De GGD kent geen structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves. Het verloop in 2021:

	Boekwaarde 31-12-2021	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Vermindering ter dekking van afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2020
Algemene reserve	1.909	0	0	247	0	2.156
Reserve huisvestingsvisie	5.076	0	441	0	0	4.635
Reserve vernieuwing bedrijfsprocessen	199	0	13	0	0	186
Reserve innovatieve projecten	389	339	194	0	0	534
Totaal	**7.573**	**339**	**647**	**247**	**0**	**7.511**

bedragen x € 1.000

Overzicht reserves

Algemene reserve

Doel	De GGD moet een financiële buffer hebben in de vorm van een algemene reserve om plotselinge en niet voorzienbare financiële tegenvallers op te kunnen vangen.
Looptijd	Onbepaalde tijd
Bandbreedte	Een ondergrens van € 1,5 miljoen en een bovengrens van € 5,3 miljoen.
Criteria toevoegingen/ onttrekkingen	• De GGD toetst gedurende een begrotingsjaar de indexering van de gemeentelijke bijdrage op basis van de actuele indexcijfers van de gemeente Tilburg. Bij verschillen leidt dit tot een storting of onttrekking. • Andere stortingen/onttrekkingen op basis van besluiten van het algemeen bestuur.

Reserve huisvestingsvisie

Doel	Financiering van de kosten voortvloeiend uit de nieuwe GGD huisvestingsvisie
Looptijd	Onbepaalde tijd
Bandbreedte	n.v.t.
Criteria toevoegingen/ onttrekkingen	• Eenmalige storting uit de opbrengst van € 3,4 miljoen van het vroegere GGD-gebouw aan de Sint Teunislaan in Den Bosch; • Beleggingsresultaten uit het garantieproduct; • Eenmalige stortingen van het resultaat 2018 € 357.000.

We betalen de incidentele kosten voor de vijf nieuwe regionale vestigingen helemaal uit deze reserve.
Op basis van de huidige kennis, contracten en ramingen verwachten we € 1,4 miljoen aan eenmalige kosten. De reserve blijft in stand totdat de vijf vestigingen helemaal klaar zijn. Op basis van huidige inzichten bedraagt het saldo eind 2022 ongeveer € 3,8 miljoen.

Reserve vernieuwing bedrijfsprocessen

Doel	Vernieuwing van de bedrijfsprocessen
Looptijd	2016-2023
Bandbreedte	n.v.t.
Criteria toevoegingen/ ont-trekkingen	· als de algemene reserve boven de ondergrensnorm zit; · voeding met eventuele incidentele positieve resultaten uit de jaarrekeningen 2016-2023, maximaal € 0,5 miljoen per jaar; · onttrekking in 2016-2023, op basis van een jaarlijks te updaten bestedingsplan.

Deze reserve is een instrument om ons bedrijfsmodel te vernieuwen, aansluitend op de speerpunten uit de beleidsvisie: de klant centraal, verbinden met het veld en vernieuwen. We willen naar bedrijfsprocessen die:

- dienstverlening op maat ondersteunen;
- bijdragen aan lagere kosten;
- de transparantie vergroten en de sturing versterken.

Om deze ambities te realiseren, investeren we uit onze exploitatie in de vernieuwingen. Ook financieren we via deze reserve de incidentele kosten voor onderzoek, ontwikkeling en invoering van ICT-systemen. In lijn hiermee liepen er in 2021 drie strategische programma's, zie hoofdstuk 1 van het jaarverslag.
Op basis van een nieuwe planning van de uitvoering pasten we het bestedingsplan voor de reserve vernieuwing bedrijfsprocessen aan. In deze tabel staan de kosten die we in 2021 ten laste van de reserve brachten en het verwachte gebruik in 2022 en 2023:

Onderwerp	Gerealiseerd gebruik 2021	Verwacht gebruik 2022-2023
Multichannel klantbeleving	13	63
Datagedreven publieke gezondheid	0	96
Gezonde leefomgeving	0	27
Totaal	**13**	**186**

bedragen x € 1.000

Reserve innovatieve projecten

Doel	Financieren van innovatieve projecten
Looptijd	Onbepaalde tijd
Bandbreedte	Maximaal € 400.000 (gelijk aan het budget van één begrotingsjaar)
Criteria toevoegingen/ onttrekkingen	· Toevoeging van het restant aan middelen voor innovatieve projecten in een begrotingsjaar; · Onttrekking voor projecten die het algemeen bestuur aanwijst waarvan de kosten hoger zijn dan het jaarlijkse budget van € 426.000 (peiljaar 2021).

Bij het vaststellen van de begroting 2016 maakte het algemeen bestuur ook een budget vrij voor innovatieve projecten en stelde hiervoor de reserve innovatieve projecten in. Gemeenten, partners en GGD kunnen sinds dat jaar voorstellen met begroting indienen. Het algemeen bestuur kiest dan de projecten.

Het jaarlijkse budget was in 2021 € 426.000. Dit geld is alleen voor innovatieve projecten: is er in een jaar een overschot, dan kan het algemeen bestuur dit gebruiken voor (nieuwe) projecten in het volgende jaar. Het algemeen bestuur besloot eerder om € 339.000 aan niet toegekende middelen door te schuiven naar deze reserve. Voor doorgeschoven projecten uit 2020 onttrokken we € 194.000.

Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen in 2021:

Onderwerp	Boekwaarde 31-12-2020	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31-12-2021
Mobiliteitsvoorziening personeel	768	274	13	703	326
Totaal	**768**	**274**	**13**	**703**	**326**

bedragen x € 1.000

De toevoegingen en vrijvallen lopen via de exploitatie.

Mobiliteitsvoorziening personeel

Eind 2020 was de omvang van de mobiliteitsvoorziening € 768.000 voor 10 medewerkers. In 2021 voegden we 16 nieuwe trajecten toe maar sloten we ook 18 mobiliteitstrajecten succesvol af. Aan het einde van het jaar was de hoogte van de voorziening € 326.000 voor 8 medewerkers.

Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2020
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	18.953	23.255
Overlopende passiva	4.555	7.084
Totaal	**23.508**	**30.339**

bedragen x € 1.000

Netto-vlottende schulden

De netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan een jaar:

	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2020
Banksaldi	0	0
Kasgeldlening	0	12.000
Rekening courant verhoudingen met niet financiële instellingen	488	814
Overige schulden	18.465	10.441
Totaal	**18.953**	**23.255**

bedragen x € 1.000

De overige schulden hebben betrekking op crediteuren (€ 6,4 miljoen), nog te ontvangen facturen (€ 8,5 mln) en af te dragen belastingen en sociale premies (€ 3,5 miljoen).

Overlopende passiva

De specificatie van deze post:

	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2020
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen behalve jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	3.865	6.620
Van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren		
· Vooruitontvangen bedragen van de EU	0	0
· Vooruitontvangen bedragen van het Rijk	0	0
· Vooruitontvangen bedragen van overige overheden	426	398
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	264	66
Totaal	**4.555**	**7.084**

bedragen x € 1.000

De verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen behalve jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume zijn als volgt te specificeren:

	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2020
Inschatting CAO effect en zorgbonus	2.140	
Labkosten in verband met corona		2.462
Inhuur voor corona-activiteiten		1.857
Overige corona gerelateerde kosten		183
Overige inhuur		376
Overige verplichtingen	1.725	1.742
Totaal	**3.865**	**6.620**

bedragen x € 1.000

De vooruitontvangen bedragen van overige overheden zijn als volgt te specificeren:

	Saldo 01/01/2021	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen of terugbetalingen	Saldo 31/12/2021
Ministerie van VWS, Aanvullende Seksuele Gezondheid	189	193	189	193
Gemeente 's Hertogenbosch, Plusfinanciering	137	53	3	187
Gemeente Meierijstad, Kansrijke start	21		21	0
Gemeente Waalwijk, Stevig ouderschap	16		16	0
Gemeente Cuijk, Stevig ouderschap	16		16	0
Gemeente Haaren, Voorzorg 2021/2022	9		6	3
Gemeente Oss, Wijkfoto	9		9	0
Gemeente Land van Cuijk, Actieplan alcohol en drugspreventie		16		16
Gemeente St Anthonis, Actieplan alcohol en drugspreventie		8		8
Gemeente Oss, Lokaal preventieakkoord	0	18		18
Totaal	**398**	**288**	**260**	**426**

bedragen x € 1.000

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

De GGD heeft de volgende niet uit de balans blijkende financiële verplichtingen:

	verplichting ≤ 1 jaar	verplichting 1-5 jaar	verplichting ≥ 5 jaar	Totaal
Huurverplichtingen	2.700	6.345	7.772	16.816
Microsoftlicenties	1.129	564	0	1.693
Overige softwarelicenties	167	238	0	406
Wagenpark (full operational lease)	81	150	0	231
Inhuur personeel	96	0	0	96
Totaal	**4.173**	**7.297**	**7.772**	**19.242**

bedragen x € 1.000

4. Overzicht van baten en lasten

	Begroting voor wijziging			Begroting na 2de wijziging			Realisatie		
Omschrijving	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
Programma Publieke gezondheid - regulier	54.360	40.533	13.827	54.667	42.300	12.367	56.266	44.047	12.219
Programma Corona	0	0	0	71.604	71.604	0	91.151	91.151	0
Overhead	8.966	23.128	-14.162	8.966	23.128	-14.162	7.940	20.229	-12.289
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	**63.326**	**63.661**	**-335**	**135.237**	**137.032**	**-1.795**	**155.357**	**155.427**	**-70**
Toevoeging/onttrekking aan reserves:									
Programma Publieke gezondheid"	3.682	3.347	335	5.854	4.059	1.795	647	339	308
Gerealiseerd resultaat	**67.008**	**67.008**	**0**	**141.091**	**141.091**	**0**	**156.004**	**155.766**	**238**

bedragen x € 1.000

5. Toelichting op het overzicht van baten en lasten

De jaarrekening sluit met een positief resultaat van € 238.275. Hieronder staat een uitsplitsing op kostencategorie van de totale baten en totale lasten van het hele programma Publieke gezondheid. De toelichting voor de bedrijfsvoering en het tijdelijke programma Corona staat in paragraaf 5.1.

Staat van baten en lasten	Begroting voor wijziging	Begroting na 2e wijziging	Realisatie
Basispakket	38.706	39.283	39.283
Plustaken gemeenten	8.762	8.536	8.648
Plustaken en overige baten derden	15.858	87.418	107.413
Vrijval voorzieningen	0	0	13
Totaal baten	**63.326**	**135.237**	**155.357**
Personeelskosten	40.943	101.645	105.638
Overige personeelskosten	2.385	2.331	2.536
Kapitaalslasten	1.164	1.493	1.331
Huisvestingskosten	4.306	9.288	13.587
Overige bedrijfskosten	14.863	22.275	32.061
Dotatie voorzieningen	0	0	274
Totaal lasten	**63.661**	**137.032**	**155.427**
Saldo van baten en lasten	**-335**	**-1.795**	**-70**
Toevoeging reserves	3.347	4.059	339
Onttrekking aan reserves	3.682	5.854	647
Toevoeging/onttrekking aan reserves	**335**	**1.795**	**308**
Resultaat	**0**	**0**	**238**

bedragen x € 1.000

5.1 Programma Publieke gezondheid

De specificatie van de baten luidt als volgt:

Baten	Begroting voor wijziging	Begroting na 2e wijziging	Realisatie
Basispakket	38.706	39.283	39.283
Plustaken gemeenten	8.762	8.536	8.648
Plustaken en overige baten derden	15.858	15.814	16.262
Vrijval voorzieningen	0	0	13
Resultaat	**63.326**	**63.633**	**64.206**

bedragen x € 1.000

De totale baten zijn € 573.000 hoger dan begroot. De belangrijkste oorzaken zijn:

- Een hogere omzet plustaken en overige baten derden van € 448.000, vooral door een hogere omzet voor forensische diensten en arrestantenzorg (€ 300.000);
- Een hogere omzet van plustaken voor gemeenten van € 112.000.

De specificatie van de lasten vanuit onze reguliere bedrijfsvoering:

Lasten	Begroting voor wijziging	Begroting na 2e wijziging	Realisatie
Personeelskosten	40.943	41.553	43.843
Overige personeelskosten	2.385	2.331	2.301
Kapitaalslasten	1.164	1.493	1.319
Huisvestingskosten	4.306	3.879	3.540
Overige bedrijfskosten	14.863	16.172	12.999
Dotatie voorzieningen	0	0	274
Resultaat	**63.661**	**65.428**	**64.276**

bedragen x € 1.000

De totale lasten zijn € 1,1 miljoen lager dan begroot. De belangrijkste oorzaken zijn:

- Lagere overige bedrijfskosten voor € 3,2 miljoen, vooral vanwege lager gebruik van de bestemingsreserves en een verschuiving tussen bedrijfskosten en personeelskosten, die zich uitten in lagere kosten voor diensten derden (€ 1,0 miljoen) en lagere projectkosten (€ 2,0 miljoen);
- Lagere huisvestingskosten door vooral lagere huur- en onderhoudskosten, onder andere door de verhuizing van de nieuwe vestigingen in Tilburg en Den Bosch: voordeel € 339.000;
- Lagere kapitaallasten door vooral het uitstellen van investeringen voor huisvesting en daarnaast door versnelde afschrijving in 2018 en 2019, incidenteel voordeel € 174.000;
- Hogere personeelskosten (nadeel € 2,3 miljoen), die vooral samenhangen met:
  - De CAO-verhoging die hoger was dan de indexering in de begroting van 2021 (€ 800.000);
  - Een verschuiving van projectkosten (onderdeel van overige bedrijfskosten) naar personeelskosten (€ 650.000);
  - Hogere personeelskosten die samenhangen met de hogere omzet van plustaken en de hogere omzet voor forensische diensten en arrestantenzorg.

5.2 **Programma Corona**

Alle activiteiten voor de beheersing en bestrijding van het coronavirus brachten we onder in het Programma Corona (zie paragraaf 1.8 van het jaarverslag).

De specificatie van de post baten:

Baten	Begroting voor wijziging	Begroting na 2e wijziging	Realisatie
Plustaken en overige baten derden	0	71.604	91.151
Resultaat	**0**	**71.604**	**91.151**

bedragen x € 1.000

De overige baten betreffen de declaratie bij het ministerie van VWS vanwege de compensatieregeling van € 92,7 miljoen en de declaratie bij het RIVM voor de kosten van de laboratoriumtesten, van € 600.000. De minder inkomsten door de coronacrisis, vooral de terugval van vraag naar reizigersvaccins, namen we als negatieve baten op voor € 2,2 miljoen.

De specificatie van de post lasten:

Lasten	Begroting voor wijziging	Begroting na 2e wijziging	Realisatie
Personeelskosten	0	60.092	61.795
Overige personeelskosten	0	0	235
Kapitaalslasten	0	0	12
Huisvestingskosten	0	5.409	10.047
Overige bedrijfskosten	0	6.103	19.062
Resultaat	**0**	**71.604**	**91.151**

bedragen x € 1.000

De specificatie van de lasten:

De totale lasten van het Programma Corona zijn € 19,5 miljoen hoger dan begroot:

- De overige bedrijfskosten zijn € 12,9 miljoen hoger dan begroot doordat we de kosten van inzet van een extern bureau als dienstverlening derden kwalificeren (€ 9,2 miljoen) waar deze waren begroot onder personeelskosten (inhuur personeel, € 5,3 miljoen begroot). Bovendien was het aantal uitgevoerde bron- en contactonderzoeken veel hoger dan begroot. Daarnaast waren de kosten voor sneltesten in de teststraten van de GGD (€4,8 miljoen) toch geen onderdeel van de aanbesteding van Dienst Testen van VWS, waardoor deze kosten voor rekening van de GGD komen en meelopen in de VWS compensatieregeling. Voor een klein deel wordt dit teniet gedaan door lagere kosten op een aantal andere onderdelen dan het lumpsum bedrag in de begroting (per saldo € 1,1 miljoen).
- De huisvestingskosten waren € 4,6 miljoen hoger dan begroot, de kosten van test- en vaccinatielocaties waren hoger doordat er locaties waren, voor een langere tijd en tegen een hogere prijs dan begroot;
- De personeelskosten waren € 1,7 miljoen hoger door een grotere inzet van personeel dan begroot:
    - Hogere kosten voor onder andere de inzet van personeel voor Testen (€ 3,8 miljoen);
    - Hogere overige meerkosten (€ 4,5 miljoen) voor onder andere extra personeel op de servicedesk van Hét Servicecentrum en langere inzet van personeel van Reizigersadvisering voor Vaccineren;
    - Grotere inzet van planning en P&O binnen het programmabureau (€ 1,7 miljoen) die deels teniet gedaan werd door lagere kosten voor bron- en contactonderzoek (€ 6,4 miljoen) doordat we deze verantwoorden onder overige bedrijfskosten als dienstverlening derden;
    - Lagere kosten voor Vaccineren (€ 1,9 miljoen) doordat we minder prikken zetten dan begroot.

5.3 **Reserves**

In dit overzicht staat een specificatie van de toevoegingen en onttrekkingen van de bestemmingsreserves.

	Realisatie 2021		Raming begrotingsjaar na 2e wijziging	
	Toevoeging	Toevoeging	Toevoeging	Toevoeging
Algemene reserve	0	0	0	0
Reserve huisvestingsvisie	0	441	0	5.075
Reserve dekking kapitaallasten	0	0	4.009	386
Reserve vernieuwing bedrijfsprocessen	0	13	0	199
Reserve innovatieve projecten	339	194	50	194
Totaal	**339**	**647**	**4.059**	**5.854**

bedragen x € 1.000

In november 2019 besloot het algemeen bestuur om het restant van de reserve huisvestingsvisie, na het opleveren van de laatste regionale vestiging, te doteren aan een nieuwe reserve dekking kapitaallasten. Omdat de twee laatste regionale vestigingen pas klaar zijn in 2022 blijft de reserve huisvestingsvisie in stand tot 2022. In paragraaf 3 van de jaarrekening staat onder het kopje Eigen vermogen een toelichting op het doel van de bestemmingsreserves.

5.4 Incidentele baten en lasten

Alle baten en lasten zijn structureel, tenzij we aangeven dat ze incidenteel zijn. Structurele wijzigingen verwerkten we zoveel mogelijk in de begroting 2022.

	Baten	Lasten
Programma Corona	91.151	91.151
Mutaties in reserves	647	339
Incidentele lasten gedekt uit reserve huisvestingvisie		441
Incidentele baten en lasten gedekt uit reserve innovatieve projecten	339	194
Incidentele lasten gedekt uit reserve vernieuwing bedrijfsprocessen		13
Lagere kapitaallasten		174
Mobiliteitsvoorziening	13	274
Desinvesteringen		19
Totaal	**92.150**	**92.604**

bedragen x € 1.000

5.5 **Rechtmatigheid**

De directie informeert het dagelijks bestuur bij kostenoverschrijdingen via de bestuursrapportage. Daarnaast informeren we het algemeen bestuur tussentijds bij significante afwijkingen. Alle kostenoverschrijdingen in 2021 passen binnen het beleid en zijn gedekt uit gerelateerde opbrengsten. Hieronder een toelichting op de begrotingsrechtmatigheid van de lasten en de rechtmatigheid van inkopen.

Begrotingsrechtmatigheid

De accountant beoordeelde overschrijdingen in (de lasten kant van) de jaarrekening 2021 op rechtmatigheid. Van de overschrijding geven we aan hoe die past binnen de normen.

Nadeel	Toelichting	Oordeel m.b.t. begrotingsrechtmatigheid (V = onrechtmatig maar telt niet mee voor het oordeel) (X = onrechtmatig en telt wel mee voor het oordeel)
19.547	Hogere lasten door grotere inzet voor onze rol in beheersing en bestrijding van het Coronavirus	V 1. Kostenoverschrijding gecompenseerd door gerelateerde opbrengsten

bedragen x € 1.000

Het overzicht van baten en lasten van het Programma Publieke gezondheid laat een overschrijding zien ten opzichte van de begroting terwijl de post Overhead een onderschrijding toont. In de (gewijzigde) begroting begrootten we het Programma Publieke gezondheid inclusief overhead. We volgen de eisen van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten en presenteren de kosten uit overhead apart. Maar in het kader van de begrotingsrechtmatigheid horen deze twee posten bij elkaar. Bij een beoordeling van het Programma Publieke gezondheid en de overhead in samenhang, is er geen begrotingsoverschrijding.

Rechtmatigheid van inkopen

In 2021 is een aantal uitgaven onrechtmatig omdat we niet de aanbestedingsregels volgden. Het totaal aan onrechtmatige uitgaven blijft met € 158.814 ruim onder de 1%, waarmee we over 2021 een goedkeurende verklaring over de rechtmatigheid krijgen. De onrechtmatigheden betreffen onder andere de kosten voor de aanschaf van mobiele telefoons en andere hardware. De aanschaf van deze producten is in 2022 onderdeel van een Europese aanbesteding. Hiermee voorkomen we onrechtmatigheid in de toekomst.

Aanbesteding volgens (zeer) dringende spoed

Voor een aantal uitgaven voor ons werk in de coronacrisis kunnen we aanspraak maken op een Europese richtsnoer 'dwingende spoed'. Dan merkt de accountant deze uitgaven niet aan als onrechtmatig.

Onze rol in de beheersing en bestrijding van het coronavirus was een nieuwe, waar snel handelen nodig is. Dit botst met de doorlooptijd van aanbestedingsprocedures. En ook het voeren van procedures met verkorte termijnen was niet mogelijk.

Omdat we geen (Europese) aanbesteding konden doen, deden we, in lijn met de brief van de Europese Commissie van 1 april 2020 en de brief van het ministerie van VWS van 27 oktober 2020, een beroep op de 'regeling (zeer) dwingende spoed'. We wonnen daarvoor juridisch advies in, dat ons standpunt onderschreef. In 2021 begonnen we met het aanbesteden van de inhuur van personeel voor onze inzet in 2022.

6. **Wet normering topinkomens**

Deze wet geldt ook voor de GGD, het bezoldigingsmaximum voor de directeur bedraagt € 209.000. Zij overschrijdt dit maximum niet. Het bijbehorende maximum voor de voorzitter van het bestuur is € 31.350 (15%) en voor de andere leden van het bestuur € 20.900 (10%). Ook zij blijven onder deze maxima.

bedragen x € 1	C.J.M.A. van Esch	T.H.I. Claassen
Functiegegevens	**Directeur**	**Directeur**
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01-01-2014 t/m 31-01-2021	01-12-2020 t/m heden
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1.0	1.0
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	12.047	121.190
Beloningen betaalbaar op termijn	1.891	21.643
Subtotaal	**13.938**	**142.833**
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	17.751	209.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2020		
Functiegegevens	**Directeur**	**Directeur**
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01-01-2014 t/m 31-01-2021	01-12-2020-heden
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1.0	1.0
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	145.658	11.858
Beloningen betaalbaar op termijn	21.180	1.590
Subtotaal	**166.838**	**12.448**
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	**201.000**	**17.025**

Leidinggevende topfunctionarissen met totale bezoldiging van € 1.700 of minder

Naam	Functie
A. van der Zijden	Directeur*/***
S. Baan	Directeur*/**

Toezichthoudende topfunctionarissen met totale bezoldiging van € 1.700 of minder

Naam	Functie	Gemeente
W. Hillenaar	Voorzitter dagelijks en algemeen bestuur	Cuijk
R. Compagne	Lid dagelijks en algemeen bestuur	Meierijstad
M. Hendrickx	Lid dagelijks en algemeen bestuur	Tilburg
U. Kâhya	Lid dagelijks en algemeen bestuur	's-Hertogenbosch
T. van Kessel	Lid dagelijks en algemeen bestuur	Oss
P. van Steen	Lid dagelijks en algemeen bestuur	Heusden
H. Willems	Lid dagelijks en algemeen bestuur	Boekel
J. Brekelmans	Lid algemeen bestuur	Loon op Zand
I. Busser	Lid algemeen bestuur***	Grave
E. van Daal	Lid algemeen bestuur	Mill en Sint Hubert
D. Dankers	Lid algemeen bestuur**	Oisterwijk
P. van Dieperbeek	Lid algemeen bestuur**	Bernheze
R. Dols	Lid algemeen bestuur	Tilburg
G. van Heeswijk	Lid algemeen bestuur	Uden
W. Hendriks-van Haren	Lid algemeen bestuur	Boxmeer
R. Joosten	Lid algemeen bestuur**	Grave
P. Lepolder	Lid Algemeen bestuur	Dongen
R. van Meygaarden	Lid algemeen bestuur**	Boxtel
R. van Moorselaar	Lid algemeen bestuur***	Bernheze
D. Odabasi-Seker	Lid algemeen bestuur	Waalwijk
G. Overmans	Lid algemeen bestuur	Hilvarenbeek
R. Poel	Lid algemeen bestuur	Sint Anthonis
P. Poos	Lid algemeen bestuur***	Goirle
P. Raaijmakers	Lid algemeen bestuur	Sint-Michielsgestel
R. van Rinsum	Lid algemeen bestuur	Landerd
T. van de Ven	Lid algemeen bestuur**	Vught
T. van de Wiel	Lid algemeen bestuur**	Goirle
A. Zwarts	Lid algemeen bestuur	Gilze en Rijen

* verloning via GGD West-Brabant / ** begin 2021 nog geen bestuurslid / *** eind 2021 geen bestuurslid meer

7. **Resultaatbestemming**

De jaarrekening 2021 sluit met een positief resultaat van € 238.275. We volgen het bestaand beleid en voegen het resultaat toe aan de algemene reserve zolang deze niet boven of beneden de afgesproken bandbreedte komt. De algemene reserve bedraagt per 31 december 2021 € 2,2 miljoen, de ondergrens is € 1,5 miljoen.
Om voldoende financiële buffer te behouden voor niet voorzienbare financiële tegenvallers gaat het resultaat daarom naar de algemene reserve.

BIJLAGEN

Bijlage 1.
Cijfers 2021 GGD Hart voor Brabant

Jeugdgezondheid

249.507
contactmomenten met jeugdigen

29%
Vervolgcontact

11%
Doorverwezen

2%
Thuisbezoek door GGD

1.598
Ziekteverzuim-begeleiding scholieren

169
Meldcode 1
huiselijk geweld & kindermishandeling
Lees meer

Corona

153.317
Besmettingen

803.437
Mensen gevaccineerd
geboren voor 2006

88%
Vaccinatiegraad
1 vaccinatie of meer

Gezondheidsbevordering en leefstijl

30%
Scholen met een vignet Gezonde School

www.gezondeschool.nl
december 2021

Gezondheidsbescherming

287
Meldingen infectieziekte waarvan 32 tuberculose
zonder COVID-19

343
Meldingen infectieziekte door instelling
zonder COVID-19

1.058
Lijkschouwen

154
Vragen over milieu en gezondheid
vooral van inwoners

Publieke gezondheid bij rampen en crises

17
Meldingen van incidenten

Bemoeizorg

198
Consulten Nu Niet Zwanger
Lees meer

Monitoren, signaleren en advies

121
Onderzoeken/ rapporten gezondheidsbeleid

220
Gemeente-, wijk- en schoolschetsen

Toezicht houden

41
Adviezen Meldpunt Toezicht WMO
Lees meer

1.420
Inspecties kinderopvang

Bijlage 2.
Taakvelden

	Begroting 2021			Realisatie 2021		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
0.1 Bestuur	0	85	-85		177	-177
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	142	62	80	113	62	51
0.4 Overhead	8.966	23.128	-14.162	7.940	20.229	-12.288
0.10 Mutaties reserves	3.682	3.347	335	647	339	308
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0	0	0	238	-238
0 Bestuur en ondersteuning	12.790	26.622	-13.832	8.701	21.045	-12.344
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	2.516	2.403	113	1.886	1.737	149
1.2 Openbare orde en veiligheid	200	200	0	405	347	58
1 Veiligheid	2.716	2.603	113	2.291	2.084	207
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	1.957	1.957	0	1.362	1.389	-27
6 Sociaal domein	1.957	1.957	0	1.362	1.389	-27
7.1 Volksgezondheid	49.545	35.826	13.719	143.650	131.487	12.164
7 Volksgezondheid en milieu	49.545	35.826	13.719	143.650	131.487	12.164
Totaal	**67.008**	**67.008**	**0**	**156.004**	**156.004**	**0**

Bedragen x € 1.000

Bijlage 3.
Gemeentelijke bijdrage

	Gemeentelijke bijdrage	Plustaken	Totaal
Bernheze	1.072.926	145.071	1.217.997
Boekel	370.289	62.405	432.694
Boxmeer	1.008.510	19.955	1.028.465
Boxtel	1.131.745	15.749	1.147.494
Cuijk	863.196	87.151	950.347
Dongen	900.520	146.985	1.047.506
Gilze en Rijen	907.800	69.087	976.887
Goirle	820.859	16.141	837.000
Grave	427.048	6.239	433.287
's-Hertogenbosch	5.326.104	1.696.496*	7.022.599
Heusden	1.534.826	260.508	1.795.334
Hilvarenbeek	532.703	1.010	533.713
Landerd	540.120	158.753	698.873
Loon op Zand	803.724	37.744	841.469
Meierijstad	2.788.056	609.755	3.397.810
Mill en Sint Hubert	375.680	11.436	387.116
Oisterwijk	1.102.902	122.871	1.225.773
Oss	3.156.662	282.241	3.438.903
Sint-Anthonis	400.781	5.308	406.089
Sint-Michielsgestel	1.002.741	7.634	1.010.375
Tilburg	7.597.595	4.409.694**	12.007.288
Uden	1.446.340	208.330	1.654.670
Vught	1.078.969	131.583	1.210.552
Waalwijk	1.669.461	124.629	1.794.091
Totaal	**36.859.559**	**8.636.774**	**45.496.333**

* De opbrengst basisondersteuning 2021 hierin bedraagt € 1.436.834.
** Waarvan € 1.041.881 plusomzet Coöperatie Toegang Tilburg U.A.

Bijlage 4.
Single Information Single Audit

Single Information Single Audit[4]								
Verstrekker	**Uitkerings-code**	• **Specifieke uitkering** • **Juridische grondslag** • **Ontvanger**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**
VWS	H3	Seksualiteitscoördinatie- en hulpverlening + aanvullende curatieve SOA bestrijding Subsidieregeling publieke gezondheid	Aantal consulten (jaar T) seksualiteitshulpverlening in het verzorgingsgebied.	Aantal gevonden SOA's (jaar T) in het verzorgingsgebied	Aantal SOA-onderzoeken (jaar T) in het verzorgingsgebied	Besteding (jaar T)	Stand Egalisatie-reserve per 31 december (jaar T)	
		Gemeenten	Aard controle D1 Indicator: H3/01	Aard controle D1 Indicator: H3/02	Aard controle D1 Indicator: H3/03	Aard controle R Indicator: H3/04	Aard controle R Indicator: H3/05	
			14.345	5.475	14.345	€ 4.184.936	€ 273.525	
VWS	H5	Subsidieregeling PrEP	Aantal intakeconsulten	Aantal vervolgcon-sulten	Aantal geïnde eigen bijdragen van de gebruiker van € 7,50 per dertig pillen			
			Aard controle R Indicator: H5/01	Aard controle R Indicator: H5/02	Aard controle R Indicator: H5/03			
			242	1.976	4.176			

[4] Verantwoordingsinformatie 2021 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa

Verstrekker	Uitkerings-code	• Specifieke uitkering • Juridische grondslag • Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
VWS	H11	Corona Bonusregeling Zorg	Kenmerk/nummer aanvraag	Totaal in (2020) ontvangen specifieke uitkeringen voor bonus	Totaal in (2020) ontvangen specifieke uitkeringen voor belasting-component	Totaal in (2020) ontvangen specifieke uitkeringen	De totale besteding (t/m jaar T) aan medewerkers netto uitgekeerde bonus van € 1.000	De totale besteding (t/m jaar T) aan derden netto uitgekeerde bonus van € 1.000
			Aard controle n.v.t. Indicator: H11/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H11/02	Aard controle n.v.t Indicator: H11/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H11/04	Aard controle R Indicator: H11/05	Aard controle R Indicator: H11/06
			COBONUS2009291	€ 783.000	€ 624.150	€ 1.407.150	€ 731.000	€ 45.000
			Zijn de zorgprofessionals die een bonus van aanvrager hebben ontvangen werkzaam geweest in de periode 1 maart tot 1 september 2020 bij de organisatie waarvoor een aanvraag is gedaan (Ja/Nee)	Voldoen de betalingen (t/m jaar T) aan de inkomenstoets zoals omschreven in de regeling (Ja/Nee)	Afgedragen of aangegeven verschuldigde eindheffing over de aan medewerkers netto uitgekeerde bonus (max € 800 per medewerker)	Afgedragen verschuldigde belasting (t/m jaar) over de aan derden netto uitgekeerde bonus (€ 750 per persoon)	Overig saldo voor bonus in (jaar T)	Overig saldo voor belasting-component in (jaar T)
			Aard controle D1 Indicator: H11/07	Aard controle D1 Indicator: H11/08	Aard controle n.v.t. Indicator: H11/09	Aard controle R Indicator: H11/10	Aard controle R Indicator: H11/11	Aard controle R Indicator: H11/12
			Ja	Ja	€ 584.800	€ 33.750	€ 7.000	€ 5.600
			Eventuele toelichting Verplicht als alle of een deel van de bonussen wordt uit-gekeerd in het volgende jaar (05 of 06) of als bij 07 of 08 Nee is ingevuld.	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle n.v.t. Indicator: H11/13	Aard controle n.v.t. Indicator: H11/14				
				Ja				